

Rolnictwo w województwie podlaskim w 2019 r.

Agriculture in Podlaskie Voivodship in 2019

Rolnictwo w województwie podlaskim w 2019 r.

Agriculture in Podlaskie Voivodship in 2019

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Ewa Kamińska-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Aldona Nagórka, Marta Stulgis, Anna Szeszko

Prace redakcyjne

Editorial work

Marzena Bylińska, Joanna Orłowska

Tłumaczenie

Translation

Kinga Justyna Karwowska, Ewa Kępa

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marzena Bylińska

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję wydawanej corocznie publikacji za-tytułowanej „Rolnictwo w województwie podlaskim”.

Opracowanie zawiera informacje o użytkowaniu gruntów w gospodarstwach rolnych, produkcji roślinnej, pogłowie zwierząt gospodarskich, poziomie i wartości skupu produktów rolnych, kształtowaniu się cen na rynku rolnym oraz czynnikach wpływających na wielkość produkcji upraw rolnych i ogrodniczych w 2019 r., natomiast informacje na temat produkcji ważniejszych produktów zwierzęcych, a także globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej zaprezentowane w publikacji dotyczą 2018 r. W celu zobrazowania przemian i tendencji w rolnictwie, dane zestawiono z analogicznymi wielkościami z roku poprzedniego, a niektóre informacje zostały przedstawione w retrospekcji od 2000 r. Wybrane dane dla województwa podlaskiego zaprezentowano w odniesieniu do kraju i innych województw.

Oddając w Państwa ręce niniejszą publikację, mam nadzieję, że będzie ona źródłem przydatnych informacji dla osób zainteresowanych przedstawioną w niej tematyką. Jednocześnie pragnę serdecznie podziękować respondentom za przekazywanie danych stanowiących podstawę do opracowania informacji statystycznych z zakresu rolnictwa w naszym regionie. Zwracam się także z uprzejmą prośbą o zgłaszanie uwag i sugestii, które będą pomocne w kształtowaniu treści kolejnych edycji prezentowanej publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, lipiec 2020 r.

Preface

Statistical Office in Białystok is pleased to present the next edition of the annual publication titled "Agriculture in Podlaskie Voivodship".

The elaboration contains basic information on land use in agricultural holdings, crop output, livestock population, the level and value of procurement of agricultural products, prices on the agricultural market as well as factors affecting the volume of production of agricultural and horticultural crops in 2019. Moreover, information about production of major animal product as well as gross, final and market agricultural output presented in the publication regard 2018. To illustrate changes and tendencies in agriculture, data have been compared with the analogous values of the previous year and selected information has been shown in a retrospective since 2000. Certain data for Podlaskie voivodship have been shown against the background of the country and other voivodships.

Presenting the following publication, I hope that it will be a source of interesting and useful information for people interested in this subject. At the same time I would like to express my gratitude to all respondents for providing data being the basis for statistical elaborations on agriculture in the region. I would also like to ask for comments and suggestions that will contribute to shaping and enriching both the content of subsequent editions of this publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, July 2020

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis treści	5
Contents	
Spis tablic	7
List of tables	
Spis wykresów	10
List of charts	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	11
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	12
Executive summary	13
Rozdział 1. Produkcja roślinna	14
Chapter 1. Crop output	
1.1. Warunki wegetacji i zbioru roślin	14
1.1. Conditions of vegetation and crop production	
1.1.1. Warunki agrometeorologiczne	14
1.1.1. Agrometeorological conditions	
1.1.2. Poziom nawożenia	16
1.1.2. Fertilization level	
1.1.3. Użytkowanie gruntów	18
1.1.3. Land use	
1.1.4. Powierzchnia zasiewów	27
1.1.4. Sown area	
1.2. Zboża	28
1.2. Cereals	
1.3. Strączkowe jadalne	36
1.3. Edible pulses	
1.4. Ziemniaki	37
1.4. Potatoes	
1.5. Rośliny oleiste	39
1.5. Oil crops	
1.6. Uprawy pastewne	41
1.6. Fodder crops	
1.7. Uprawy ogrodnicze	48
1.7. Garden crops	

1.7.1. Warzywa gruntowe	48
1.7.1. Ground vegetables	
1.7.2. Owoce	51
1.7.2. Fruit	
Rozdział 2. Produkcja zwierzęca	55
Chapter 2. Animal output	
2.1. Bydło i owce	55
2.1. Cattle and sheep	
2.2. Trzoda chlewna	59
2.2. Pigs	
2.3. Drób	62
2.3. Poultry	
2.4. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych	63
2.4. Production of major animal product	
Rozdział 3. Skup produktów rolnych	67
Chapter 3. Procurement of agricultural products	
Rozdział 4. Ceny w rolnictwie	71
Chapter 4. Prices in agriculture	
Rozdział 5. Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	76
Chapter 5. Gross, final and market agricultural output	
Uwagi ogólne	80
General notes	82
Aneks	84
Appendix	
I. Rolnictwo w województwie podlaskim na tle kraju i pozostałych województw w 2019 r.	84
I. Agriculture in Podlaskie Voivodship against the background of the country and other voivodships in 2019	
II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	86
II. Trends and major economic and production results in agriculture	

Spis tablic

List of tables

	Str. Page
Tablica 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych w okresie od sierpnia 2018 r. do marca 2019 r. na tle norm wieloletnich	14
Table 1. Average monthly air temperatures and precipitation in the period of August 2018–March 2019 against the background of multi-year norms	
Tablica 2. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych w okresie od kwietnia do października 2019 r. na tle norm wieloletnich	15
Table 2. Average monthly air temperatures and precipitation in the period of April–October 2019 against the background of multi-year norms	
Tablica 3. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2018/19	16
Table 3. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient in 2018/19 farming year	
Tablica 4. Gospodarstwa rolne stosujące nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe	17
Table 4. Agricultural holdings using mineral or chemical as well as lime fertilizers	
Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych	20
Table 5. Land use in agricultural holdings	
Tablica 6. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne i powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2019 r.	23
Table 6. Agricultural holdings with agricultural land and the area of agricultural land in agricultural holdings in 2019	
Tablica 7. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2019 r.	24
Table 7. Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2019	
Tablica 8. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2019 r.	26
Table 8. Area of agricultural land in agricultural holdings by area groups of agriculture land in 2019	
Tablica 9. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów	27
Table 9. Sown area by crop groups	
Tablica 10. Powierzchnia uprawy zbóż	29
Table 10. Crop area of cereals	
Tablica 11. Plony zbóż	30
Table 11. Yields of cereals	
Tablica 12. Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju	33
Table 12. Yields of cereals in Podlaskie Voivodship against the background of the country	
Tablica 13. Zbiory zbóż	33
Table 13. Production of cereals	
Tablica 14. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych	36
Table 14. Crop area, yields and production of edible pulses	
Tablica 15. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków	38
Table 15. Area, yields and production of potatoes	

Tablica 16. Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe	38
Table 16. Production of cereals and potatoes in terms of cereal units	
Tablica 17. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych	39
Table 17. Crop area, yields and production of oil crops	
Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku	40
Table 18. Crop area, yields and production of rape and turnip rape	
Tablica 19. Powierzchnia paszowa	42
Table 19. Feed area	
Tablica 20. Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze	42
Table 20. Area of fodder crop planted on arable land as major crops used for feed	
Tablica 21. Plony nasion roślin pastewnych	44
Table 21. Yields of fodder seeds	
Tablica 22. Plony roślin pastewnych	45
Table 22. Yields of fodder crops	
Tablica 23. Zbiory pasz	45
Table 23. Feed production	
Tablica 24. Produkcja z łąk trwałych	46
Table 24. Permanent meadows production	
Tablica 25. Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2019 r.	47
Table 25. Structure of permanent meadow area and production in 2019	
Tablica 26. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych	49
Table 26. Crop area, yields and production of ground vegetables	
Tablica 27. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach	52
Table 27. Crop area, yields and production of tree fruit in orchards	
Tablica 28. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	54
Table 28. Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit	
Tablica 29. Pogłowie bydła	55
Table 29. Cattle livestock	
Tablica 30. Struktura pogłowia bydła i owiec w 2019 r.	58
Table 30. Structure of cattle and sheep livestock in 2019	
Tablica 31. Pogłowie owiec	59
Table 31. Sheep livestock	
Tablica 32. Pogłowie trzody chlewnej	60
Table 32. Pig livestock	
Tablica 33. Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2019 r.	62
Table 33. Structure of pig livestock in 2019	
Tablica 34. Pogłowie drobiu	63
Table 34. Poultry livestock	
Tablica 35. Produkcja żywca rzeźnego	64
Table 35. Production of animals for slaughter	
Tablica 36. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	65
Table 36. Production of meat, fats and pluck	

Tablica 37. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych wełny owczej i miodu	66
Table 37. Production of cows' milk, hen eggs, sheep wool and honey	
Tablica 38. Skup ważniejszych produktów rolnych	68
Table 38. Procurement of major agricultural products	
Tablica 39. Wartość skupu produktów rolnych	70
Table 39. Procurement value of agricultural products	
Tablica 40. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym	71
Table 40. Average prices of arable land and meadows in private turnover	
Tablica 41. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	73
Table 41. Average procurement prices of major agricultural products	
Tablica 42. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	74
Table 42. Average marketplace prices received by farmers	
Tablica 43. Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej	77
Table 43. Indices of gross, final and market agricultural output	
Tablica 44. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej	78
Table 44. Structure of gross and market agricultural output	

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych	17
Chart 1. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land	
Wykres 2. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2019 r.	18
Chart 2. Structure of land use in agricultural holdings in 2019	
Wykres 3. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2019 r.	22
Chart 3. Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2019	
Wykres 4. Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2019 r.	30
Chart 4. Structure of cereals sown area in 2019	
Wykres 5. Plony zbóż z 1 ha	32
Chart 5. Yields of cereals per 1 ha	
Wykres 6. Zbiory zbóż	35
Chart 6. Production of cereals	
Wykres 7. Powierzchnia uprawy ziemniaków	37
Chart 7. Area of potatoes	
Wykres 8. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku	40
Chart 8. Crop area of rape and turnip rape	
Wykres 9. Powierzchnia uprawy kukurydzy	43
Chart 9. Crop area of maize	
Wykres 10. Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze w 2019 r.	44
Chart 10. Structure of crop area of fodder plants on arable land as major crops used for feed in 2019	
Wykres 11. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych w 2019 r.	48
Chart 11. Structure of crop area of ground vegetables in 2019	
Wykres 12. Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2019 r.	51
Chart 12. Structure of tree fruit production in orchards in 2019	
Wykres 13. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2019 r.	53
Chart 13. Structure of fruit bushes and berry fruit production in 2019	
Wykres 14. Pogłowie bydła	57
Chart 14. Cattle livestock	
Wykres 15. Pogłowie trzody chlewnej	61
Chart 15. Pig livestock	
Wykres 16. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) i mleka krowiego	67
Chart 16. Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) and cows' milk	
Wykres 17. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	75
Chart 17. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace prices of rye and barley	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc	°C	stopień Celsjusza centigrade
mln	milion	dok. cont.	dokończenie continued
zł PLN	złoty zloty	p.proc.	punkt procentowy
kg	kilogram kilogram	np. e.g.	na przykład for example
dt	decytona deciton	r.	rok
t	tona tonne	poz.	pozycja
mm	milimetr millimetre	str.	strona
ha	hektar hectare	tj.	to jest
l	litr litre	itp.	i tym podobne
		Dz. U.	Dziennik Ustaw
		GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
		PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities

Synteza

Dane uzyskane z badania czerwcowego w 2019 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wskazują na:

- zwiększenie powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych o 21,8 tys. ha (o 2,0%), przy czym wzrósł areał wszystkich rodzajów użytków rolnych, z wyjątkiem pastwisk trwałych,
- wzrost liczby gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne ogółem (o 1,7 tys., tj. o 2,2%) oraz w większości grup obszarowych użytków rolnych (z wyjątkiem liczby gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 2–3 ha, 15–20 ha i 30–50 ha),
- zmniejszenie przeciętnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie z 14,07 ha do 14,05 ha,
- wzrost powierzchni zasiewów zbóż o 15,8 tys. ha (o 3,5%), roślin pozostałych o 3,3 tys. ha (ponad 2-krotnie) oraz ziemniaków o 8,4 tys. ha (ponad 2-krotnie), a spadek powierzchni uprawy roślin przemysłowych o 3,7 tys. ha (o 18,5%), strączkowych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno o 1,0 tys. ha (o 10,8%) i pastewnych o 7,6 tys. ha (o 3,9%),
- wzrost pogłowia zwierząt gospodarskich: bydła – o 8,6 tys. szt. (o 0,8%), owiec – o 2,4 tys. szt. (o 8,6%), drobiu – o 1027,9 tys. szt. (o 7,1%), natomiast spadek liczebności stada trzody chlewnej – o 7,7 tys. szt. (o 2,4%).

Ponadto w 2019 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano:

- wyższą produkcję zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz rzepaku i rzepiku, co było wynikiem ich lepszego plonowania; zbiory zbóż podstawowych wzrosły o 163,2 tys. t (o 16,5%), a rzepaku i rzepiku – o 0,2 tys. t (o 0,4%),
- wyższą o 114,0 tys. t (o 62,6%) produkcję ziemniaków; wzrost zbiorów był efektem zwiększenia powierzchni areału ich uprawy,
- wzrost produkcji kukurydzy na ziarno o 62,6 tys. t (o 62,8%) oraz spadek produkcji gryki, prosa i innych zbożowych łącznie o 1,9 tys. t (o 41,4%),
- zwiększenie produkcji siana łąkowego o 151,8 tys. t (o 9,6%),
- wzrost o 0,8% powierzchni uprawy warzyw gruntowych, zaś niższe o 2,4 tys. t (o 0,7%) zbiory warzyw,
- spadek (o 13,8%) produkcji owoców z drzew owocowych w sadach, pomimo większego (o 0,1%) areału uprawy, natomiast wzrost (o 2,4%) produkcji owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych, przy zmniejszonej (0,2%) powierzchni ich uprawy,
- wzrost skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) o 30,8% (w tym pszenicy o 57,6% i żyta o 11,6%) oraz żywca wołowego i wieprzowego (odpowiednio o 9,0% i 6,4%), a także mleka (o 4,1%), natomiast spadek skupu ziemniaków (o 12,4%) i żywca drobiowego (o 5,6%),
- wzrost cen gruntów ornych, zaś spadek cen łąk w obrocie prywatnym,
- spadek cen podstawowych produktów rolnych w skupie (z wyjątkiem żywca wieprzowego i drobiowego oraz ziemniaków), natomiast wzrost cen produktów roślinnych na targowiskach,
- polepszenie uwarunkowań chowu trzody chlewnej; relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta uległa zwiększeniu i ukształtowała się na poziomie 7,6 wobec 7,2 w 2018 r., natomiast relacja ceny skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia wyniosła 5,9 wobec 5,7 rok wcześniej.

W 2018 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wartość globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) zmniejszyła się o 4,1%, przy czym wartość produkcji roślinnej spadła o 17,0%, natomiast zwierzęcej – o 0,4%.

Executive summary

Data coming from June's survey in 2019 show as follows:

- an increase in the agricultural land area by 21.8 thousand ha (by 2.0%): the acreage of all kinds of agricultural land, except for permanent pastures, has increased,
- a rise in the number of agricultural holdings with agricultural land in total (by 1.7 thousand, i.e. by 2.2%) as well as in the majority of area groups of agricultural land (excluding the number of holdings belonging to area groups possessing 2–3 ha, 15–20 ha and 30–50 ha),
- a decrease in the average area of agricultural land in an agricultural holding from 14.07 ha to 14.05 ha,
- a growth in the sown area of cereals by 15.8 thousand ha (by 3.5%), other crops by 3.3 thousand ha (more than twice) as well as potatoes by 8.4 thousand ha (more than twice) and fall of the following: industrial crops by 3.7 thousand ha (by 18.5%), pulses together with cereal and pulses mixed for grain by 1.0 thousand ha (by 10.8%) and feed by 7.6 thousand ha (by 3.9%),
- an increase in livestock of the following: cattle – by 8.6 thousand heads (by 0.8%), sheep – by 2.4 thousand heads (by 8.6%), poultry – by 1027.9 thousand heads (by 7.1%), while the decrease in the number of pigs – by 7.7 thousand heads (by 2.4%).

In 2019, in comparison with the previous year, the following have been observed:

- higher production of basic cereals with cereal mixed as well as rape and turnip rape, which was a result of better yields. Production of cereals has increased by 163.2 thousand tonnes (by 16.5%) and rape and turnip rape – by 0.2 thousand tonnes (by 0.4%),
- a rise in potatoes production by 114.0 thousand tonnes (by 62.6%); the growth was a result of an increase in the crop area,
- an increase in maize for grain production by 62.6 thousand tonnes (by 62.8%) and a decrease in buckwheat, millet and other cereals production altogether by 1.9 thousand tonnes (by 41.4%),
- a growth in meadow hay production by 151.8 thousand tonnes (by 9.6%),
- an increase in the crop area of ground vegetables by 0.8% and lower in the vegetable harvest by 2.4 thousand tonnes (by 0.7%),
- a fall (by 13.8%) in the production of tree fruit in orchards, despite a larger (by 0.1%) cultivation area, while an increase (by 2.4%) in the production of fruit bushes and berry fruit, with a reduced (by 0.2%) cultivation area,
- a growth in the procurement of basic cereals consumer and for feed (including cereal mixed) by 30.8% (of which wheat by 57.6% and rye by 11.6%) as well as procurement of cattle and pigs for slaughter (by 9.0% and 6.4% respectively) and milk (by 4.1%), whereas a fall of procurement of potatoes (by 12.4%) and poultry for slaughter (by 5.6%),
- an increase in arable land prices and a decrease in meadows prices in private turnover,
- a fall in the procurement prices of basic agricultural products (excluding the prices of cattle for slaughter and poultry for slaughter as well as potatoes), whereas an increase in the prices of crop output at marketplaces,
- an increase in pig raising. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace rye price has increased and reached 7.6 in comparison with 7.2 in 2018. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of barley in the region amounted to 5.9 in 2019 as compared with 5.7 noted a year before.

In 2018, in relation to the previous year, gross agricultural product (in constant prices) has fallen by 4.1%, with a decrease in crop output – by 17.0% and animal output – by 0.4%.

Rozdział 1

Chapter 1

Produkcja roślinna

Crop output

1.1. Warunki wegetacji i zbioru roślin

1.1. Conditions of vegetation and crop production

1.1.1. Warunki agrometeorologiczne

1.1.1. Agrometeorological conditions

Jesień 2018

Autumn 2018

Warunki pogodowe panujące jesienią 2018 r. w województwie podlaskim były na ogół korzystne dla rolnictwa. Większość ozimych gatunków zbóż wysiano w optymalnych terminach. Opady deszczu, które wystąpiły w trzeciej dekadzie września, przedłużyły siewy pszenicy, szczególnie na glebach cięższych. Zaobserwowano intensywny wzrost i rozwój roślin rzepaku. Długa i ciepła jesień przyczyniła się również do rozwoju chorób grzybowych, zwłaszcza na plantacjach jęczmienia oraz pszenicy. Od siewów do zakończenia wegetacji temperatura powietrza obniżała się stopniowo, co wpłynęło korzystnie na hartowanie się roślin. Przed wejściem w stan zimowania w większości osiągnęły one fazę krzewienia.

Tablica 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych^a w okresie od sierpnia 2018 r. do marca 2019 r. na tle norm wieloletnich

Table 1. Average monthly air temperatures and precipitation^a in the period of August 2018–March 2019 against the background of multi-year norms

Wyszczególnienie Specification	Miesiące Months								
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
Średnia temperatura powietrza w °C: Average monthly air temperature in °C:									
1971–2000 ^b	16,4	11,7	6,8	1,6	-1,9	-3,8	-3,1	0,6	
2018/19	19,0	14,5	8,2	2,7	-0,5	-4,2	1,5	3,8	
Suma opadów atmosferycznych w mm: Precipitation in mm:									
1971–2000 ^b	63	55	48	43	41	31	25	33	
2018/19	57	40	48	26	68	49	16	46	

a Średnie temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach. b Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Average monthly air temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic means of average monthly values from two weather stations of the Institute of Meteorology and Water Management located in Białystok and Suwałki. b Data concern averages of a given period.

Source: data come from the Institute of Meteorology and Water Management.

Zima–jesień 2019

Winter–autumn 2019

Miesiące zimowe charakteryzowały się zmiennymi warunkami pogodowymi. Przez dłuższy czas gleba była zamrznięta i pokryta warstwą śniegu o różnej grubości. Nie odnotowano dużych i długotrwałych mrozów. Styczeń był najzimniejszym miesiącem, w którym nocne spadki temperatur nie przekroczyły minus 20°C. W okresie występowania najniższych temperatur rośliny były przysłonięte pokrywą śnieżną, która chroniła je przed uszkodzeniami mrozowymi. W lutym i marcu śnieg zalegał na częściowo rozmarzniętej glebie. Warunki panujące zimą były na tyle łagodne, że nie zaobserwowano większych strat w uprawach.

Tablica 2. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych^a w okresie od kwietnia do października 2019 r. na tle norm wieloletnich
 Table 2. Average monthly air temperatures and precipitation^a in the period of April–October 2019 against the background of multi-year norms

Wyszczególnienie Specification	Miesiące Months							
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Średnia temperatura powietrza w °C: Average monthly air temperature in °C:								
1971–2000 ^b	6,4	12,5	15,4	16,9	16,4	11,7	6,8	
2019	8,9	12,6	20,6	17,2	17,9	13,0	9,5	
Suma opadów atmosferycznych w mm: Precipitation in mm:								
1971–2000 ^b	38	51	73	84	63	55	48	
2019	5	76	47	85	94	55	31	

^a Średnie temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach. ^b Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Average monthly air temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic means of average monthly values from two weather stations of the Institute of Meteorology and Water Management located in Białystok and Suwałki. ^b Data concern averages of a given period.

Source: data come from the Institute of Meteorology and Water Management.

Wegetacja roślin zaczęła się już w pierwszej dekadzie marca 2019 r., czyli wcześniej niż w roku poprzednim. Pod koniec tego miesiąca ochłodziło się i wystąpiły opady śniegu, które zahamowały wegetację. Rolnicy zaczęli zasilać plantacje zbóż nawozami azotowymi, co sprzyjało regeneracji szczególnie słabszych roślin. Dokonana ocena przezimowania zbóż na terenie województwa była dobra, podobnie jak w analogicznym okresie roku poprzedniego. Odnotowano straty, ale miały one raczej charakter lokalny. Powierzchnie upraw przeznaczone do ziorania były niewielkie. Zaobserwowano miejscowe występowanie pleśni śniegowej na terenie całego województwa. Warunki pogodowe w kwietniu oraz maju były bardzo zróżnicowane i niekorzystne dla roślin uprawnych. Niskie temperatury oraz niedostateczne uwilgotnienie gleby nie sprzyjały wschodom i wzrostowi upraw jarych. Dopiero pod koniec maja temperatura wzrosła oraz wystąpiły opady deszczu, które korzystnie wpłynęły na rozwój roślin uprawnych. Panujące warunki pogodowe spowodowały rozwój chorób grzybowych oraz nasilenie szkodników.

Czerwiec 2019 r. w województwie podlaskim był znacznie cieplejszy niż w latach poprzednich. Panująca aura spowodowała, że na niektórych plantacjach zauważono podsychanie roślin. Niedostateczna ilość opadów w okresie kwitnienia zbóż i po ich kwitnieniu przyczyniła się do słabszego nalewania ziarna w kłosach i jego wypełnienia. Zaobserwowano również znaczne zahamowanie wzrostu kukurydzy. Żniwa rozpoczęły się na początku lipca, a w drugiej połowie miesiąca zapoczątkowano zbiór rzepaku ozimego. W sprawnym prowadzeniu prac polowych pomagała również sucha i słoneczna sierpniowa pogoda. Prace żniwne na obszarze województwa podlaskiego zakończono w drugiej połowie sierpnia. Warunki pogodowe panujące we wrześniu sprzyjały zbiorom ziemniaków i kukurydzy. Poprawiło się uwilgotnienie gleby, co pozwoliło na kontynuowanie siewów zbóż ozimych oraz poplonów. Stosunkowo wysoka temperatura powietrza w październiku podtrzymywała wegetację, a jej dobowe wahania sprzyjały hartowaniu się roślin.

1.1.2. Poziom nawożenia

1.1.2. Fertilization level

W roku gospodarczym 2018/19 w województwie podlaskim zużyto 116,2 tys. t nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik, czyli o 16,9 tys. t, tj. o 12,7% mniej niż w poprzednim roku. Spadek zużycia dotyczył wszystkich asortymentów nawozów: azotowych – o 13,4 tys. t (o 18,7%), fosforowych – o 0,9 tys. t (o 3,8%) i potasowych – o 2,6 tys. t (o 6,9%).

Tablica 3. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2018/19

Table 3. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient in 2018/19 farming year

Wyszczególnienie Specification a – w liczbach bezwzględnych a – in absolute numbers b – 2017/18=100	Nawozy mineralne lub chemiczne ¹ Mineral or chemical fertilizers ¹				Nawozy wapniowe ² Lime fertilizers ²	
	ogółem total	azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic		
W tonach In tonnes						
Ogółem Total	a	116165	58127	23664	34374	11334
	b	87,3	81,3	96,2	93,1	49,5
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	a	114459	57210	23347	33901	10297
	b	87,3	81,2	96,2	93,2	46,7
Na 1 ha użytków rolnych w kg Per 1 ha of agricultural land in kg						
Ogółem Total	a	106,1	53,1	21,6	31,4	10,4
	b	85,6	79,7	94,3	91,3	48,6
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	a	105,8	52,9	21,6	31,3	9,5
	b	85,5	79,5	94,3	91,3	45,7

1 Łącznie z wieloskładnikowymi. 2 Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.
1 Including mixed fertilizers. 2 Mostly frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

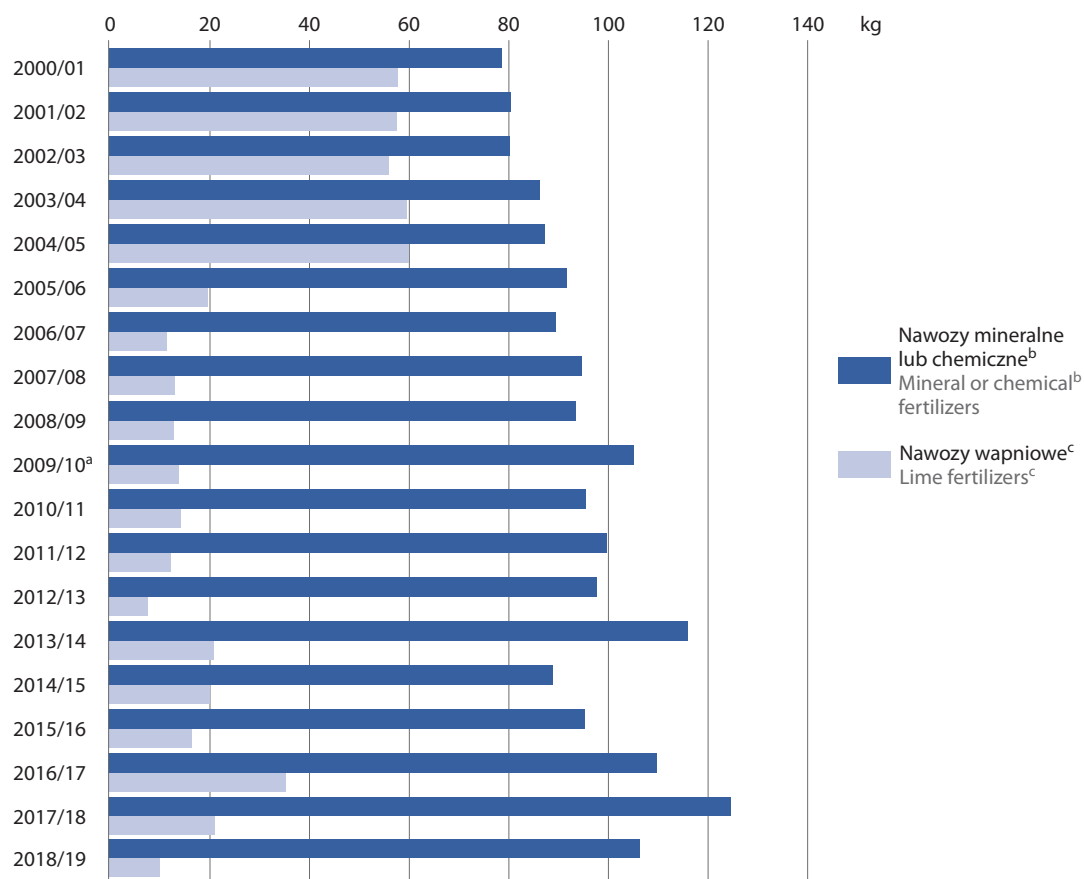
Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 lipca do 30 czerwca, np. rok gospodarczy 2018/19 dotyczy okresu od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.

W omawianym okresie w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 106,1 kg nawozów mineralnych lub chemicznych, czyli o 17,9 kg (o 14,4%) mniej niż rok wcześniej, natomiast w skali kraju zużyto ich 129,7 kg (o 8,4% mniej niż przed rokiem). Przeciętnie w województwie podlaskim na 1 ha użytków rolnych utrzymanych w dobrej kulturze rolnej zużycie nawozów wyniosło 106,8 kg wobec 124,3 kg w roku gospodarczym 2017/18. Stosunek N:P:K w dawce nawozowej ukształtował się według proporcji 1,00:0,41:0,59, tj. nieco korzystniej niż przed rokiem, ale nadal znacząco odbiegał od zalecanego nawożenia zrównoważonego dla upraw polowych (proporcja N:P:K=1,00:0,50:0,98).

Zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2018/19 wyniosło 11,3 tys. t i było o 11,6 tys. t (o 50,5%) mniejsze niż rok wcześniej. Przeciętnie na 1 ha użytków rolnych przypadło 10,4 kg tych nawozów, czyli o 11,0 kg mniej niż w roku poprzednim. Średnio w kraju zużycie nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych było o 45,5 kg wyższe niż w województwie podlaskim.

Wykres 1. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych

Chart 1. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Data of the Agricultural Census. b Including mixed fertilizers. c Mostly frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

Tablica 4. Gospodarstwa rolne stosujące nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe

Table 4. Agricultural holdings using mineral or chemical as well as lime fertilizers

Wyszczególnienie Specification		Nawozy mineralne lub chemiczne Mineral or chemical fertilizers					Nawozy wapniowe Lime fertilizers
		ogółem total	z ogółem of total				
			azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic	wieloskład- nikowe mixed	
Ogółem Total	2017/18	56524	47604	8511	8786	37296	4750
	2018/19	59128	48411	9507	10463	40627	3502
	2017/18=100	104,6	101,7	111,7	119,1	108,9	73,7
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	2017/18	56483	47569	8508	8773	37261	4737
	2018/19	59086	48378	9500	10453	40591	3487
	2017/18=100	104,6	101,7	111,7	119,1	108,9	73,6

W roku gospodarczym 2018/19 nawożenie mineralne stosowało 59,1 tys. gospodarstw, tj. o 4,6% więcej niż rok wcześniej i stanowiły one 75,9% ogółu gospodarstw posiadających użytki rolne. Wśród gospodarstw stosujących nawożenie mineralne lub chemiczne na użytkach rolnych nawozów azotowych używało 48,4 tys. gospodarstw, czyli 62,1% ich ogólnej liczby, nawozów fosforowych – 9,5 tys. (tj. 12,2%), potasowych – 10,5 tys. (tj. 13,4%), zaś wieloskładnikowych – 40,6 tys. (tj. 52,1%).

W omawianym okresie nawozy wapniowe stosowało 3,5 tys. gospodarstw, tj. o 26,3% mniej niż w poprzednim roku i stanowiły one tylko 4,5% ogólnej liczby gospodarstw z użytkami rolnymi.

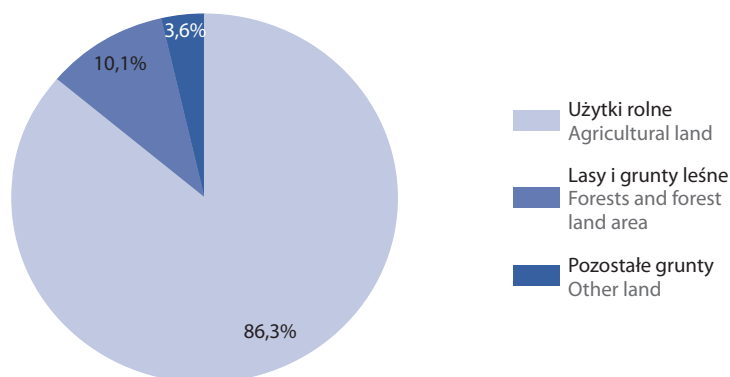
1.1.3. Użytkowanie gruntów

1.1.3. Land use

W czerwcu 2019 r. ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie podlaskim wynosiła 1267,8 tys. ha i była o 31,9 tys. ha (2,6%) większa od zanotowanej rok wcześniej. Użytki rolne zajmowały 1094,5 tys. ha, lasy i grunty leśne – 128,3 tys. ha, zaś pozostałe grunty – 45,0 tys. ha.

Wykres 2. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2019 r. Stan w czerwcu

Chart 2. Structure of land use in agricultural holdings in 2019
As of June

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadającej użytkownikowi, a także użytkowanych przez gospodarstwo gruntów należących do gospodarstw opuszczonych.

Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1312, z późn. zm.) – prezentuje się w podziale na:

- zasiewy,
- grunty ugorowane,
- uprawy trwałe (w tym sady),
- ogrody przydomowe,
- łąki trwałe,
- pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe – użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca danego roku.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych zaliczono także grunty przygotowane pod zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca danego roku nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkótek drzew i krzewów owocowych, szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Powierzchnia łąk trwałych to powierzchnia gruntów pokrytych trwale trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszonych, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to powierzchnia gruntów pokrytych trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha, pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz gruntów związanych z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkótek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Powierzchnia pozostałych gruntów to powierzchnia gruntów będących pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

**Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych
Stan w czerwcu**

Table 5. Land use in agricultural holdings
As of June

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
W hektarach In hectares			
Powierzchnia ogólna Total area	1235832	1267755	1254316
Użytki rolne Agricultural land	1072680	1094470	1081789
w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition	1070513	1087337	1075509
grunty orne arable land	685691	701230	692601
w tym pod zasiewami of which sown area	681070	695904	687462
uprawy trwałe permanent crops	3781	5664	5661
w tym sady of which orchards	3681	4742	4741
ogrody przydomowe kitchen gardens	788	1210	1210
łąki trwałe permanent meadows	324567	341693	339058
pastwiska trwałe permanent pastures	55685	37540	36980
pozostałe other	2167	7133	6280
Lasy i grunty leśne Forests and forest land area	118064	128263	127827
Pozostałe grunty Other land	45088	45022	44700
W % powierzchni ogólnej In % of total area			
Powierzchnia ogólna Total area	100,0	100,0	100,0
Użytki rolne Agricultural land	86,8	86,3	86,2
w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition	86,6	85,8	85,7
grunty orne arable land	55,5	55,3	55,2
w tym pod zasiewami of which sown area	55,1	54,9	54,8
uprawy trwałe permanent crops	0,3	0,4	0,5
w tym sady of which orchards	0,3	0,4	0,4
ogrody przydomowe kitchen gardens	0,1	0,1	0,1

**Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (dok.)
Stan w czerwcu**

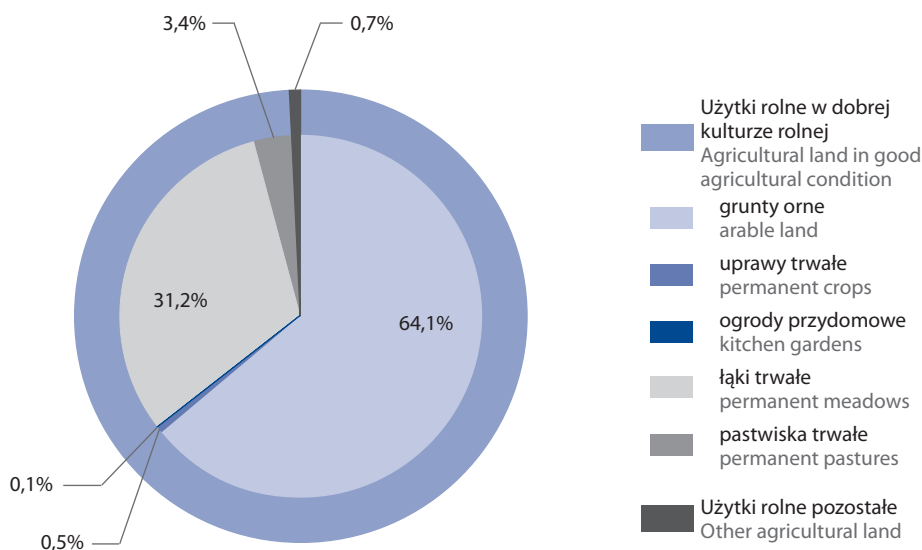
Table 5. Land use in agricultural holdings (cont.)
As of June

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
W % powierzchni ogólnej (dok.) In % of total area (cont.)			
łąki trwałe permanent meadows	26,3	27,0	27,0
pastwiska trwałe permanent pastures	4,5	3,0	2,9
pozostałe other	0,2	0,6	0,5
Lasy i grunty leśne Forests and forest land area	9,6	10,1	10,2
Pozostałe grunty Other land	3,6	3,6	3,6
Rok poprzedni=100 Previous year=100			
Powierzchnia ogólna Total area	97,8	102,6	102,7
Użytki rolne Agricultural land	100,8	102,0	102,1
w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition	101,1	101,6	101,6
grunty orne arable land	101,2	102,3	102,3
w tym pod zasiewami of which sown area	101,2	102,2	102,2
uprawy trwałe permanent crops	67,0	149,8	149,8
w tym sady of which orchards	71,7	128,8	128,8
ogrody przydomowe kitchen gardens	58,8	153,6	153,7
łąki trwałe permanent meadows	98,6	105,3	105,3
pastwiska trwałe permanent pastures	123,0	67,4	67,5
pozostałe other	42,2	329,2	504,8
Lasy i grunty leśne Forests and forest land area	81,5	108,6	108,7
Pozostałe grunty Other land	82,1	99,9	100,2

W czerwcu 2019 r. udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w regionie wynosił 86,3% i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 0,5 p.proc. Lasy i grunty leśne stanowiły 10,1% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych, a ich udział w strukturze użytkowania gruntów był o 0,5 p.proc. wyższy niż rok wcześniej. Pozostałe grunty zajmowały 3,6% ogólnej powierzchni i ich udział utrzymał się na poziomie zanotowanym w czerwcu 2018 r.

Wykres 3. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2019 r. Stan w czerwcu

Chart 3. Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2019
As of June

Dominujące w województwie podlaskim gospodarstwa indywidualne w czerwcu 2019 r. posiadały w użytkowaniu 1254,3 tys. ha, tj. 98,9% ogólnej powierzchni gruntów w gospodarstwach rolnych, w tym 1081,8 tys. ha użytków rolnych, co stanowiło 98,8% użytków rolnych znajdujących się w zasobach gospodarstw rolnych w regionie.

Liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne w czerwcu 2019 r. wynosiła 77,9 tys., z czego 77,8 tys., tj. 99,9% były to dominujące w województwie gospodarstwa indywidualne. W porównaniu ze stanem w czerwcu 2018 r. liczba gospodarstw uległa zwiększeniu o 2,2%, a powierzchnia użytków rolnych w tych gospodarstwach wzrosła o 2,0%.

Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wynosiła 14,05 ha (w czerwcu 2018 r. – 14,07 ha), przy czym w gospodarstwie o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha – 14,11 ha. W analizowanym okresie średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych ukształtowała się na poziomie 13,90 ha i była o 0,02 ha mniejsza niż rok wcześniej.

Tablica 6. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne i powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2019 r. Stan w czerwcu

Table 6. Agricultural holdings with agricultural land and the area of agricultural land in agricultural holdings in 2019
As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne Agricultural holdings with agricultural land		Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w ha Agricultural land area in agricultural holdings in ha	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem Total	77913	77821	1094470	1081789
Do 1 ha Up to	339	339	210	210
Powyżej 1 ha Over	77573	77481	1094260	1081579
1–2 ha	5917	5914	8676	8672
2–3	5551	5551	13499	13499
3–5	9805	9800	38024	38005
5–10	19493	19479	140604	140504
10–15	14046	14041	171249	171187
15–20	8311	8302	142510	142364
20–30	7688	7683	182833	182710
30–50	4171	4161	159660	159258
50 ha i więcej and more	2589	2548	237203	225381

2018=100

Ogółem Total	102,2	102,2	102,0	102,1
Do 1 ha Up to	113,0	113,0	71,4	71,4
Powyżej 1 ha Over	102,2	102,2	102,0	102,1
1–2 ha	157,9	157,9	150,3	150,3
2–3	75,9	76,0	77,5	77,5
3–5	105,9	105,8	103,7	103,7
5–10	104,6	104,6	105,0	105,0
10–15	106,6	106,6	108,1	108,2
15–20	87,1	87,0	87,0	87,0
20–30	102,9	102,9	101,0	101,1
30–50	92,8	92,7	95,6	95,5
50 ha i więcej and more	113,3	113,8	113,8	114,8

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

W czerwcu 2019 r. wśród gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne 69,9 tys. (89,7% ich ogólnej liczby) posiadało zasiewy. Na uwagę zasługują gospodarstwa z powierzchnią łąk i pastwisk trwałych, których udział wyniósł odpowiednio 76,4% i 13,2%. Uprawy trwałe zanotowano tylko w 3,9% gospodarstw rolnych.

Tablica 7. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2019 r. Stan w czerwcu

Table 7. Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2019 As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	Z ogółem – gospodarstwa posiadające użytki rolne Of grand total – holdings with agricultural land						pozostałe other
		w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition					z razem of total	
		razem total	z razem of total					
			pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	łąki trwałe permanent meadows		
Ogółem Total								
Ogółem Grand total	77913	77909	69894	1868	3052	59558	10296	2037
Do 1 ha Up to	339	337	87	107	67	143	–	.
1–2 ha	5917	5917	3933	108	322	3011	428	107
2–3	5551	5551	4061	282	204	3412	203	205
3–5	9805	9805	8562	187	301	6404	653	299
5–7	8386	8386	7370	35	35	5960	538	.
7–10	11107	11107	10088	644	572	8466	2249	247
10–15	14046	14046	13596	130	821	12291	2124	411
15–20	8311	8310	8048	111	212	7518	1428	156
20–30	7688	7688	7595	127	224	6601	1508	229
30–50	4171	4171	4118	93	218	3556	922	68
50 ha i więcej and more	2589	2588	2437	45	75	2196	242	46
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms								
Razem Total	77821	77819	69841	1848	3047	59494	10269	2029
Do 1 ha Up to	339	337	87	107	67	143	–	.
1–2 ha	5914	5914	3933	108	321	3009	427	107
2–3	5551	5551	4061	282	204	3412	203	205
3–5	9800	9800	8559	187	301	6401	653	299
5–7	8378	8378	7366	35	35	5956	535	267
7–10	11101	11101	10083	642	570	8463	2247	247

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

Tablica 7. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2019 r. (dok.)

Stan w czerwcu

Table 7. Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2019 (cont.)
As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	Z ogółem – gospodarstwa posiadające użytki rolne Of grand total – holdings with agricultural land						
		w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition					pozostałe other	
		z razem of total						
		razem total	pod zasiewami sown area	grunty ugoro- wane fallow land	uprawy trwałe perma- nent crops	łąki trwałe perma- nent meadows		
w tym gospodarstwa indywidualne (dok.) of which private farms (cont.)								
10–15	14041	14041	13593	130	821	12287	2123	411
15–20	8302	8302	8044	110	212	7512	1426	.
20–30	7683	7683	7592	126	224	6599	1507	229
30–50	4161	4161	4114	90	218	3548	919	67
50 ha i więcej and more	2548	2548	2410	32	73	2164	228	40

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

Najwięcej, bo aż 43,3 tys., czyli 55,6% gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne znajdowało się w grupie obszarowej 3–15 ha użytków rolnych. Zajmowały one 32,0% powierzchni ogólnej użytków rolnych. Gospodarstw rolnych posiadających powyżej 15 ha użytków rolnych było 22,8 tys., czyli 29,2% ogółu omawianych gospodarstw. Użytkowały one 66,0% powierzchni ogólnej użytków rolnych. Gospodarstw pozostałych (o powierzchni użytków rolnych 0–3 ha) zanotowano 11,8 tys. (15,2% ogółu) i zajmowały one zaledwie 2,0% powierzchni użytków rolnych w województwie.

Tablica 8. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2019 r. Stan w czerwcu

Table 8. Area of agricultural land in agricultural holdings by area groups of agriculture land in 2019 As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa posiadające użytki rolne w dobrej kulturze rolnej Of which holdings with agricultural land in good agricultural condition					
		razem total	w tym of which				
			pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	łąki trwałe permanent meadows	pas-twiska trwałe permanent pastures
			w ha in ha				

Ogółem
Total

Ogółem Grand total	1094470	1087337	695904	5326	5664	341693	37540
Do 1 ha Up to	210	208	5	53	3	137	–
1–2 ha	8676	8599	4763	162	146	3296	168
2–3	13499	13437	7850	256	248	4867	158
3–5	38024	37577	23444	289	731	12135	853
5–7	48818	48174	32465	208	5	13978	1384
7–10	91786	91123	54581	2756	1128	27940	4575
10–15	171249	169594	106201	617	653	56000	5944
15–20	142510	142155	85080	221	209	51226	5199
20–30	182833	181083	116680	157	250	54557	9312
30–50	159660	159594	103482	170	212	48743	6880
50 ha i więcej and more	237203	235795	161352	437	2080	68814	3068

w tym gospodarstwa indywidualne
of which private farms

Razem Total	1081789	1075509	687462	5139	5661	339058	36980
Do 1 ha Up to	210	208	5	53	3	137	–
1–2 ha	8672	8595	4763	162	145	3294	167
2–3	13499	13437	7850	256	248	4867	158
3–5	38005	37558	23434	289	731	12125	853
5–7	48769	48124	32454	208	5	13956	1367
7–10	91735	91072	54553	2755	1126	27924	4572
10–15	171187	169532	106178	617	653	55976	5929
15–20	142364	142023	85031	205	209	51165	5193
20–30	182710	180959	116630	156	250	54514	9282
30–50	159258	159204	103389	161	212	48530	6806
50 ha i więcej and more	225381	224798	153174	278	2079	66570	2653

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

1.1.4. Powierzchnia zasiewów

1.1.4. Sown area

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni sadów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych (w tym choinek bożonarodzeniowych) oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami. Nie zalicza się tu również powierzchni plantacji drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

W 2019 r. w województwie podlaskim pod zasiewy przeznaczono 695,9 tys. ha, tj. 99,2% ogólnej powierzchni gruntów ornych. W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia zasiewów uległa zwiększeniu o 14,8 tys. ha, tj. o 2,2%.

Tablica 9. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów Stan w czerwcu

Table 9. Sown area by crop groups As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Zboża ^a Cereals ^a	Strączkowe ^b Pulses ^b	Ziemiaki ^c Potatoes ^c	Przemysłowe ^d Industrial ^d	Pastewne Feed	Pozostałe ^e Other ^e	
W hektarach In hectares								
Ogółem Total	2018	680801	448527	9550	6750	20181	193237	2556
	2019	695904	464375	8517	15103	16444	185639	5826
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		687462	458172	8155	15081	15172	185089	5793
W odsetkach In percent								
Ogółem Total	2018	100,0	65,9	1,4	1,0	3,0	28,4	0,4
	2019	100,0	66,7	1,2	2,2	2,4	26,7	0,8
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		100,0	66,6	1,2	2,2	2,2	26,9	0,8
2018=100								
Ogółem Total		102,2	103,5	89,2	223,7	81,5	96,1	227,9
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		102,2	103,6	85,4	229,7	80,6	96,1	226,8

a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. b Strączkowe jadalne i strączkowe pastewne na ziarno oraz mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno. c Łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych. d Buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z Inem oleistym), konopie i tytoń. e Warzywa, truskawki, łubin gorzki, wysadki okopowych oraz inne, np. zioła.

a Basic cereals, oats with barley and other mixed grains, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. b Consumer pulses and feed pulses for grain as well as cereal and pulses mixed for grain. c Including kitchen gardens area. d Sugar beets, rape, turnip rape, flax (including oil-flax), hemp and tobacco. e Vegetables, strawberries, bitter lupine, root plant planting and others, e.g. herbs.

W czerwcu omawianego roku zboża uprawiano na powierzchni 464,4 tys. ha, czyli o 15,8 tys. ha (o 3,5%) większej niż rok wcześniej. Zajmowały one 66,7% ogólnej powierzchni zasiewów, a ich udział był o 0,8 p.proc. wyższy w stosunku do zanotowanego przed rokiem.

Powierzchnia strączkowych (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi) uprawianych na ziarno w czerwcu 2019 r. ukształtowała się na poziomie 8,5 tys. ha i była o 1,0 tys. ha (o 10,8%) mniejsza niż w takim samym miesiącu poprzedniego roku. Ich udział w strukturze zasiewów wynosił 1,2% wobec 1,4% rok wcześniej.

Areał uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych) w czerwcu omawianego roku wynosił 15,1 tys. ha i zwiększył się w porównaniu z zanotowanym przed rokiem o 8,4 tys. ha (ponad 2-krotnie), a ich udział w strukturze zasiewów wzrósł o 1,2 p.proc. i ukształtował się na poziomie 2,2%.

W czerwcu 2019 r. rośliny przemysłowe uprawiano na 16,4 tys. ha, czyli na powierzchni o 3,7 tys. ha (o 18,5%) mniejszej niż w rok wcześniej, a ich udział w strukturze zasiewów spadł o 0,6 p.proc. w porównaniu z zanotowanym w takim samym miesiącu 2018 r. i wynosił 2,4%.

Pod uprawę roślin pastewnych w czerwcu analizowanego roku przeznaczono 185,6 tys. ha, czyli o 7,6 tys. ha (o 3,9%) mniej niż przed rokiem. Zajmowały one 26,7% ogólnej powierzchni zasianej, co oznacza spadek o 1,7 p.proc. w stosunku do stanu w czerwcu 2018 r.

W omawianym miesiącu 2019 r. areał uprawy roślin pozostałych wynosił 5,8 tys. ha i był o 3,3 tys. ha (ponad 2-krotnie) większy od zanotowanego rok wcześniej. Ich udział w powierzchni zasiewów osiągnął poziom 0,8% i wzrósł o 0,4 p.proc. w odniesieniu do stanu w czerwcu poprzedniego roku.

1.2. Zboża

1.2. Cereals

Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:

- zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
- mieszanki zbożowe na ziarno,
- gryka, proso, kukurydza na ziarno i pozostałe zbożowe, np. sorgo.

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem pod zbiory w 2019 r. wynosiła 464,4 tys. ha i w porównaniu z zanotowaną w czerwcu 2018 r. zwiększyła się o 15,8 tys. ha, tj. o 3,5%. W strukturze zasiewów zboża zajmowały 66,7% wobec 65,9% rok wcześniej. Areał zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnął poziom 438,5 tys. ha i był o 14,3 tys. ha, tj. o 3,4% większy niż przed rokiem.

W czerwcu 2019 r., w stosunku do analogicznego miesiąca roku poprzedniego, zwiększyła się powierzchnia uprawy:

- pszenicy ozimej – o 1,0 tys. ha (o 3,0%),
- pszenicy jarej – o 38,5 tys. ha (3,5-krotnie),
- żyta – o 6,6 tys. ha (o 9,4%),
- owsa – o 4,6 tys. ha (o 11,2%),
- pszenżyta jarego – o 1,8 tys. ha (o 25,0%),
- mieszanek zbożowych ozimych – o 3,1 tys. ha (o 168,2%),
- kukurydzy na ziarno – o 4,2 tys. ha (o 22,1%).

Zmniejszył się natomiast areał zasiewów:

- jęczmienia ozimego – o 2,2 tys. ha (o 44,4%),
- jęczmienia jarego – o 2,8 tys. ha (o 15,7%),
- pszenżyta ozimego – o 11,0 tys. ha (o 15,9%),
- mieszanek zbożowych jarych – o 25,3 tys. ha (o 15,5%),
- gryki, prosa i innych zbożowych – o 2,6 tys. ha (o 50,6%).

W czerwcu 2019 r. formy ozime zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zajmowały powierzchnię 177,4 tys. ha, czyli o 2,5 tys. ha (o 1,4%) mniejszą od zanotowanej rok wcześniej. Areał uprawy zbóż jarych obejmował 261,1 tys. ha i w odniesieniu do stanu sprzed roku zwiększył się o 16,8 tys. ha (o 6,9%).

W omawianym roku pod uprawę zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) przeznaczono 173,4 tys. ha, czyli o 25,3 tys. ha (o 17,1%) więcej niż przed rokiem. Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) ukształtowała się na poziomie 265,1 tys. ha i była o 11,0 tys. ha (o 4,0%) mniejsza niż rok wcześniej.

**Tablica 10. Powierzchnia uprawy zbóż
Stan w czerwcu**

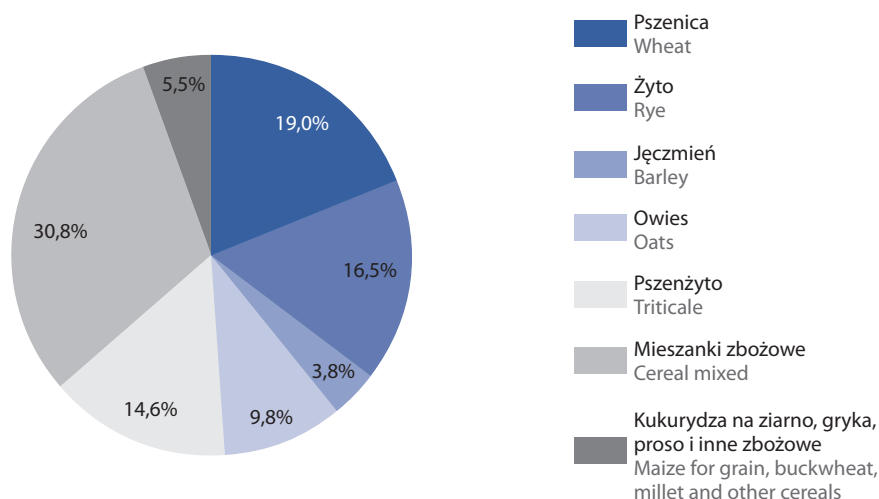
Table 10. Crop area of cereals
As of June

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w ha		in ha		2018=100	
Ogółem Total	448527	442407	464375	458172	103,5	103,6
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	424229	419622	438489	433825	103,4	103,4
pszenica wheat	48624	46523	88105	85933	181,2	184,7
ozima winter	33586	32042	34607	32620	103,0	101,8
jara spring	15038	14481	53498	53313	355,8	368,2
żyto rye	70036	69463	76620	75997	109,4	109,4
jęczmień barley	22646	22302	17652	17327	77,9	77,7
ozimy winter	5002	4995	2781	2742	55,6	54,9
jary spring	17644	17307	14871	14585	84,3	84,3
owies oats	40850	40234	45443	45099	111,2	112,1
pszenżyto triticale	76867	75973	67674	66540	88,0	87,6
ozime winter	69489	68705	58451	57419	84,1	83,6
jare spring	7378	7268	9223	9121	125,0	125,5
mieszanki zbożowe cereal mixed	165206	165127	142995	142929	86,6	86,6
ozime winter	1854	1848	4972	4971	268,2	269,0
jare spring	163352	163279	138023	137958	84,5	84,5
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	5211	5075	2576	2463	49,4	48,5
Kukurydza na ziarno Maize for grain	19087	17710	23310	21884	122,1	123,6

W czerwcu 2019 r., w porównaniu ze stanem sprzed roku, w strukturze zasiewów zbóż odnotowano wzrost udziału: pszenicy jarej (o 8,1 p.proc.), żyta (o 0,9 p.proc.), owsa (o 0,7 p.proc.), pszenżyta jarego (0,4 p.proc.), mieszanek zbożowych ozimych (o 0,7 p.proc.), kukurydzy na ziarno (o 0,7 p.proc.), natomiast spadek dotyczył: jęczmienia ozimego (o 0,5 p.proc.), jęczmienia jarego (o 0,7 p.proc.), pszenżyta ozimego (o 2,9 p.proc.), mieszanek zbożowych jarych (o 6,7 p.proc.) oraz gryki, prosa i innych zbożowych (o 0,6 p.proc.). Udział pszenicy ozimej w strukturze zasiewów nie uległ zmianie w ujęciu rocznym i wyniósł 7,5%.

Wykres 4. Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2019 r. Stan w czerwcu

Chart 4. Structure of cereals sown area in 2019 As of June

Tablica 11. Plony zbóż
Table 11. Yields of cereals

Wyszczególnienie Specification	2018		2019		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms		
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt					
Ogółem Total	24,4	24,2	28,4	28,1	116,4	116,1
Zboża podstawowe z mieszanekami Basic cereals with cereal mixed	23,3	23,3	26,3	26,1	112,9	112,0
pszenica wheat	28,7	28,2	30,0	29,5	104,5	104,6
ozima winter	30,2	29,7	33,5	32,3	110,9	108,8
jara spring	25,4	24,9	27,8	27,8	109,4	111,6

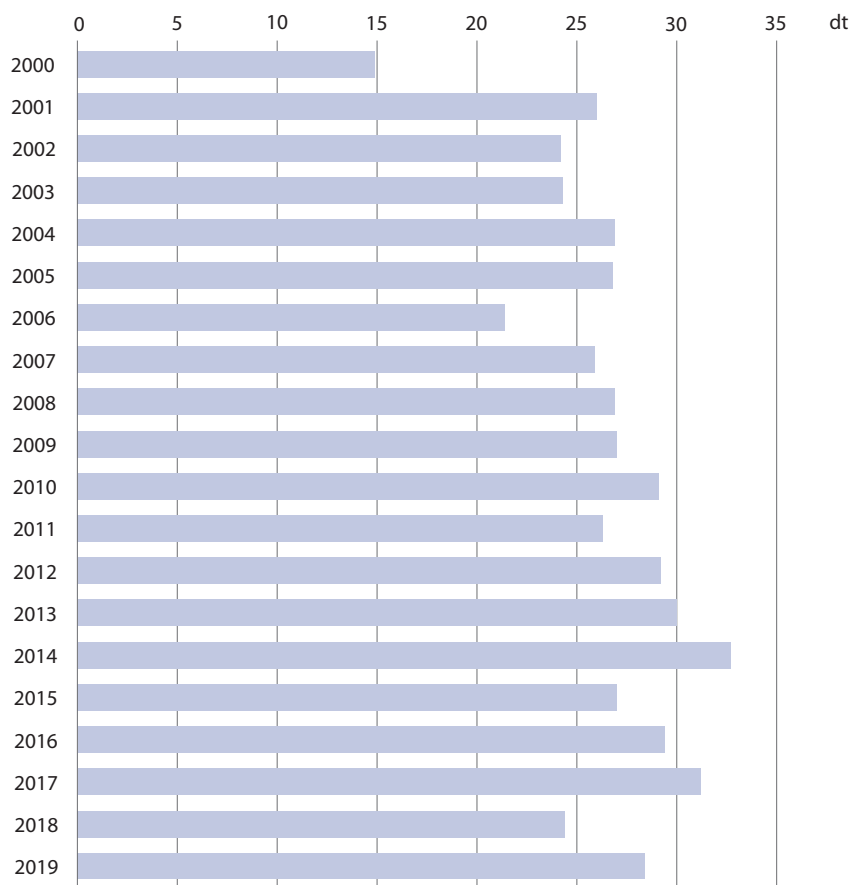
Tablica 11. Plony zbóż (dok.)
Table 11. Yields of cereals (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				2018=100	
Zboża podstawowe z mieszankami (dok.) Basic cereals with cereal mixed (cont.)						
żyto rye	20,5	20,5	23,5	23,4	114,6	114,1
jęczmień barley	24,7	24,6	27,5	27,3	111,3	111,0
ozimy winter	26,9	26,9	30,3	29,7	112,6	110,4
jary spring	24,0	24,0	27,0	26,8	112,5	111,7
owies oats	19,6	19,7	21,6	21,6	110,2	109,6
pszenżyto triticale	27,0	27,0	30,1	29,8	111,5	110,4
ozime winter	27,9	27,9	31,4	31,1	112,5	111,5
jare spring	18,2	18,1	21,8	21,7	119,8	119,9
mieszanki zbożowe cereal mixed	22,0	22,0	25,1	25,1	114,1	114,1
ozime winter	22,0	22,0	27,6	27,6	125,5	125,5
jare spring	22,0	22,0	25,0	25,0	113,6	113,6
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	9,0	9,0	9,8	9,9	108,9	110,0
Kukurydza na ziarno Maize for grain	52,3	50,8	69,7	69,6	133,3	137,0

Plony zbóż ogółem w 2019 r. osiągnęły 28,4 dt z 1 ha i zwiększyły się o 16,4% w porównaniu z uzyskanymi rok wcześniej, a w odniesieniu do średnich w kraju były o 22,6% niższe. W Podlaskiem z 1 ha uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zebrano 26,3 dt ziarna, tj. o 12,9% więcej niż w roku poprzednim.

Wykres 5. Plony zbóż z 1 ha
Chart 5. Yields of cereals per 1 ha

W 2019 r. plony wszystkich zbóż zarówno jarych, jak i ozimych, były wyższe od zanotowanych rok wcześniej. Wśród form jarych największy wzrost plonów zaobserwowano w przypadku pszenżyta (o 3,6 dt/ha), natomiast wśród ozimin – w przypadku mieszanek zbożowych (o 5,6 dt/ha).

Tablica 12. Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju
 Table 12. Yields of cereals in Podlaskie Voivodship against the background of the country

Wyszczególnienie Specification	2018	2019		2018	2019	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2018=100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2018=100
Ogółem Total	24,4	28,4	116,4	34,3	36,7	107,0
Pszenica: ozima Wheat: winter	30,2	33,5	110,9	43,0	46,4	107,9
jara spring	25,4	27,8	109,4	31,5	32,6	103,5
Żyto Rye	20,5	23,5	114,6	24,2	27,2	112,4
Jęczmień: ozimy Barley: winter	26,9	30,3	112,6	37,8	43,0	113,8
jary spring	24,0	27,0	112,5	29,5	32,1	108,8
Owies Oats	19,6	21,6	110,2	23,5	24,9	106,0
Pszennyto: ozime Triticale: winter	27,9	31,4	112,5	32,8	35,9	109,5
jare spring	18,2	21,8	119,8	25,1	27,5	109,6
Mieszanki zbożowe: ozime Cereal mixed: winter	22,0	27,6	125,5	28,2	30,6	108,5
jare spring	22,0	25,0	113,6	25,0	26,2	104,8
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	9,0	9,8	108,9	12,8	12,0	93,8
Kukurydza na ziarno Maize for grain	52,3	69,7	133,3	59,9	56,2	93,8

Tablica 13. Zbiory zbóż
 Table 13. Production of cereals

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
Ogółem Total	10947310	10705118	13186800	12879995	120,5	120,3
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	9903300	9759775	11535693	11330317	116,5	116,1
pszenica wheat	1395692	1312224	2646131	2535727	189,6	193,2
ozima winter	1014072	951647	1157738	1053626	114,2	110,7
jara spring	381620	360577	1488393	1482101	390,0	411,0
żyto rye	1436448	1423992	1798673	1778330	125,2	124,9

Tablica 13. Zbiory zbóż (dok.)
Table 13. Production of cereals (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
Zboża podstawowe z mieszankami (dok.) Basic cereals with cereal mixed (cont.)						
jęczmień barley	558883	549734	485415	472315	86,9	85,9
ozimy winter	134644	134366	84292	81437	62,6	60,6
jary spring	424239	415368	401123	390878	94,6	94,1
owies oats	802402	792610	980245	974138	122,2	122,9
pszenżyto triticale	2075858	2048421	2037590	1983657	98,2	96,8
ozime winter	1941817	1916870	1836248	1785731	94,6	93,2
jare spring	134041	131551	201342	197926	150,2	150,5
mieszanki zbożowe cereal mixed	3634017	3632794	3587639	3586150	98,7	98,7
ozime winter	40804	40656	137265	137200	336,4	337,5
jare spring	3593213	3592138	3450374	3448950	96,0	96,0
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	46696	45675	27378	26552	58,6	58,1
Kukurydza na ziarno Maize for grain	997314	899668	1623729	1523126	162,8	169,3

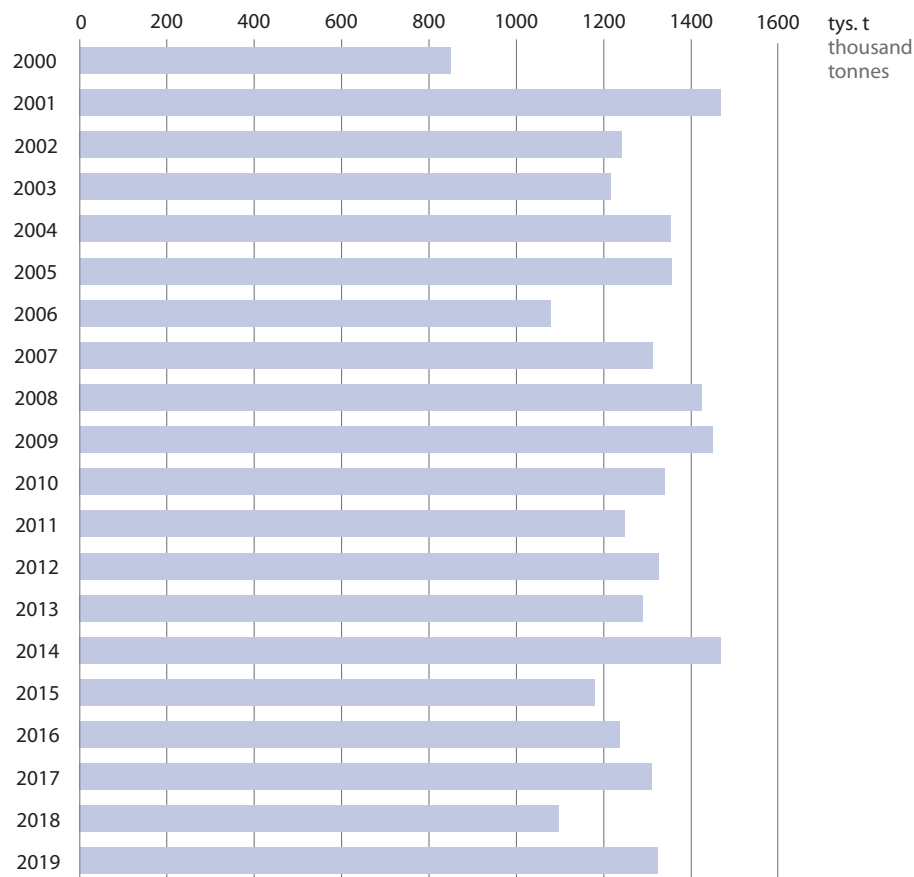
Produkcja ziarna zbóż w województwie podlaskim w 2019 r. wyniosła 1318,7 tys. t i była o 223,9 tys. t, tj. o 20,5% wyższa w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

W analizowanym roku produkcja ziarna zbóż ozimych (łącznie z mieszankami zbożowymi) osiągnęła 501,4 tys. t i była o 44,6 tys. t (o 9,8%) wyższa od uzyskanej w poprzednim roku. Zbiory pszenicy zwiększyły się o 14,4 tys. t (o 14,2%), żyta – o 36,2 tys. t (o 25,2%), mieszanek zbożowych – o 9,6 tys. t (ponad 3-krotnie), natomiast zbiory pszenżyta spadły o 10,6 tys. t (o 5,4%) i jęczmienia – o 5,0 tys. t (o 37,4%).

Zbiory zbóż podstawowych jarych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w 2019 r. wyniosły 652,1 tys. t i wzrosły o 118,6 tys. t (o 22,2%) w stosunku do uzyskanych rok wcześniej. Wzrost produkcji zanotowano w przypadku: pszenicy – o 110,7 tys. t (prawie 4-krotnie), owsa – o 17,8 tys. t (o 22,2%), pszenżyta – o 6,7 tys. t (o 50,2%), natomiast spadek dotyczył jęczmienia – o 2,3 tys. t (o 5,4%) i mieszanek zbożowych – o 14,3 tys. t (o 4,0%).

W 2019 r. zbiory gryki, prosa i innych zbożowych osiągnęły poziom 2,7 tys. t i zmniejszyły się o 1,9 tys. t (o 41,4%) w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku. Spadek produkcji był wynikiem znacznego zmniejszenia areálu ich uprawy. Produkcja kukurydzy na ziarno w 2019 r. wyniosła 162,4 tys. t i była o 62,6 tys. t (o 62,8%) wyższa od zanotowanej przed rokiem, co było efektem lepszego plonowania i zwiększonej powierzchni uprawy.

Wykres 6. Zbiory zbóż
Chart 6. Production of cereals

Na wielkość produkcji ziarna zbóż w 2019 r. miały wpływ następujące czynniki:

- wyższa niż przed rokiem ogólna powierzchnia uprawy zbóż oraz wyższe od zanotowanego w 2018 r. plonowanie każdego z gatunków,
- korzystne warunki agrometeorologiczne w okresie siewów zbóż ozimych,
- wcześniejsze rozpoczęcie wiosennej wegetacji oraz siewy zbóż jarych wykonane w optymalnych terminach,
- niskie temperatury oraz nadmierne przesuszenie gleby spowodowane deficytem opadów w kwietniu i na początku maja 2019 r.,
- nierównomierny rozkład opadów,
- korzystne warunki atmosferyczne podczas żniw.

1.3. Strączkowe jadalne

1.3. Edible pulses

Strączkowe konsumpcyjne to: groch, fasola, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycy). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do powierzchni warzyw gruntowych.

W 2019 r. rośliny strączkowe jadalne zbierane na suche ziarno uprawiano na 1,3 tys. ha, czyli na powierzchni o 0,2 tys. ha, tj. o 21,8% większej niż w roku poprzednim.

Produkcja strączkowych jadalnych w omawianym roku wyniosła 2,1 tys. t, czyli zwiększyła się o 28,2% w stosunku do zanotowanej w 2018 r. O wyższych zbiorach zdecydowało zwiększenie powierzchni ich uprawy oraz wyższe plony z 1 ha, które stanowiły 105,2% wydajności z roku poprzedniego.

Tablica 14. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych

Table 14. Crop area, yields and production of edible pulses

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2018=100
Ogółem Total			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	1064	1296	121,8
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	15,3	16,1	105,2
Zbiory w t Production in t	1631	2091	128,2
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	1037	1275	123,0
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	15,4	16,2	105,2
Zbiory w t Production in t	1592	2069	130,0

a Stan w czerwcu.
a As of June.

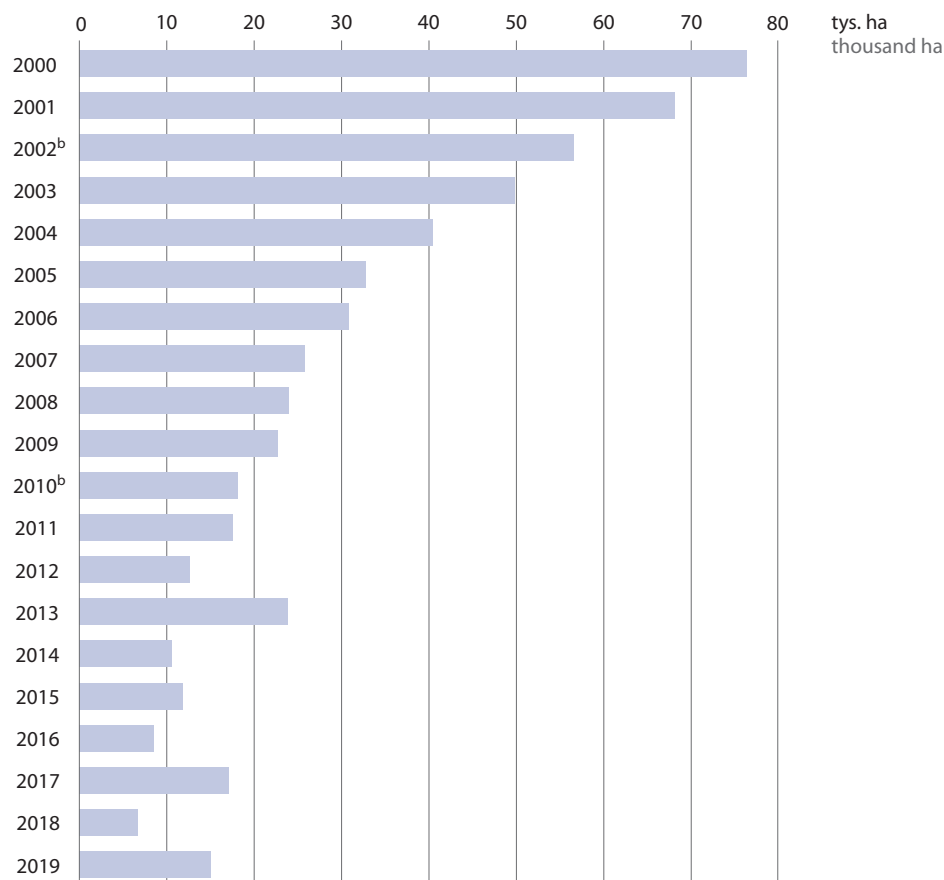
1.4. Ziemniaki

1.4. Potatoes

W 2019 r. ziemniaki zasadzono na powierzchni 15,1 tys. ha (łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych), czyli ponad 2-krotnie większej niż przed rokiem. W strukturze zasiewów w czerwcu analizowanego roku ziemniaki zajmowały 2,2% wobec 1,0% w analogicznym miesiącu 2018 r.

Wykres 7. Powierzchnia uprawy ziemniaków^a Stan w czerwcu

Chart 7. Area of potatoes^a
As of June

a Łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
a Including the area in kitchen gardens. b Data of the Agricultural Censuses.

W omawianym roku zbiory ziemniaków wyniosły 296,1 tys. t i zwiększyły się o 114,0 tys. t, tj. o 62,6% w odniesieniu do ich produkcji z 2018 r. Wzrost zbiorów był efektem zwiększenia powierzchni uprawy (o 8,4 tys. ha). Z 1 ha powierzchni uprawy ziemniaków zebrano średnio 196 dt bulw, co oznacza spadek plonu o 27,4% w stosunku do wyszacowanego rok wcześniej.

Tablica 15. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków

Table 15. Area, yields and production of potatoes

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2018=100
Ogółem Total			
Powierzchnia ^{ab} w ha Area ^{ab} in ha	6750	15103	223,7
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	270	196	72,6
Zbiory ^a w t Production ^a in t	182160	296143	162,6
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Powierzchnia ^{ab} w ha Area ^{ab} in ha	6722	15081	224,4
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	270	196	72,6
Zbiory ^a w t Production ^a in t	181494	295588	162,9

a Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych. b Stan w czerwcu.
a Including the area and production in kitchen gardens. b As of June.

W 2019 r. produkcję zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe wyszacowano na 1392,7 tys. t, czyli o 252,4 tys. t (o 22,1%) wyżej niż w roku poprzednim. Wpłynęły na to o 20,5% wyższe niż przed rokiem zbiory zbóż oraz o 62,6% wyższa produkcja ziemniaków.

Tablica 16. Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe^a Table 16. Production of cereals and potatoes in terms of cereal units^a

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	w t	in t	2018=100
Ogółem Total	1140271	1392716	122,1
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1115886	1361897	122,0
Zboża Cereals	1094731	1318680	120,5
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1070512	1288000	120,3
Ziemniaki Potatoes	45540	74036	162,6
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	45374	73897	162,9

a W przeliczeniu: 1 dt zbóż = 4 dt ziemniaków.
a In terms of 1 dt of grains = 4 dt of potatoes.

1.5. Rośliny oleiste

1.5. Oil crops

W czerwcu 2019 r. rośliny oleiste uprawiano na powierzchni 16,3 tys. ha. Areal ich uprawy zmniejszył się o 3,0 tys. ha, tj. o 15,4% w odniesieniu do zanotowanego rok wcześniej. W ogólnej strukturze zasiewów stanowiły one 2,3%.

Tablica 17. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych

Table 17. Crop area, yields and production of oil crops

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2018=100
Ogółem Total			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	19215	16262	84,6
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	25,5	30,0	117,6
Zbiory w t Production in t	48964	48720	99,5
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	17905	15009	83,8
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	25,8	29,4	114,0
Zbiory w t Production in t	46117	44129	95,7

a Stan w czerwcu.
a As of June.

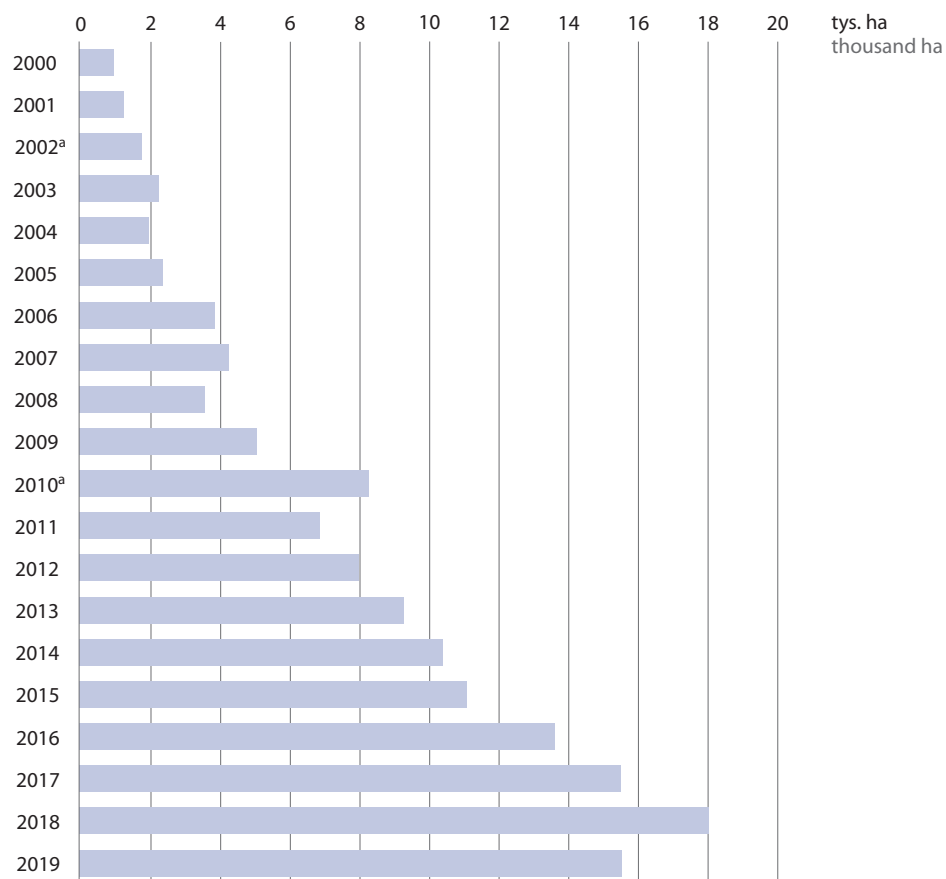
W czerwcu omawianego roku 95,3% areалу uprawy roślin oleistych zajmowały rzepak i rzepik, które uprawiano na 15,5 tys. ha, czyli na powierzchni o 2,5 tys. ha, tj. o 13,7% mniejszej niż przed rokiem.

Plony rzepaku i rzepiku z 1 ha wyszacowano na 31,0 dt, czyli o 16,5% wyżej niż rok wcześniej. Ich zbiory wyniosły 48,0 tys. t i były o 0,2 tys. t (o 0,4%) większe od produkcji uzyskanej w 2018 r.

**Wykres 8. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku
Stan w czerwcu**

Chart 8. Crop area of rape and turnip rape
As of June

^a Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
^a Data of the Agricultural Censuses.

Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku

Table 18. Crop area, yields and production of rape and turnip rape

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2018=100
Ogółem Total			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	17957	15505	86,3
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	26,6	31,0	116,5
Zbiory w t Production in t	47803	47998	100,4

^a Stan w czerwcu.
^a As of June.

Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku (dok.)

Table 18. Crop area, yields and production of rape and turnip rape (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2018=100
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	16704	14253	85,3
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	27,0	30,5	113,0
Zbiory w t Production in t	45023	43408	96,4

a Stan w czerwcu.
a As of June.

Na wielkość produkcji nasion rzepaku i rzepiku w 2019 r. miały wpływ następujące czynniki:

- mniejszy niż w poprzednim roku areał uprawy, ale wyższe plonowanie,
- opóźniony termin siewu,
- korzystne warunki agrometeorologiczne w okresie wschodów i kiełkowania rzepaku i rzepiku,
- dobre uwilgotnienie gleby,
- sprzyjające warunki pogodowe w okresie żniw.

1.6. Uprawy pastewne

1.6. Fodder crops

Uprawy pastewne obejmują:

- okopowe (buraki, marchew i kapusta pastewna oraz brukiew, rzepa i inne),
- motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, np. koniczyna, lucerna i esparceta) oraz inne pastewne i trawy na zielonkę,
- kukurydzę na zielonkę,
- strączkowe pastewne na zielonkę.

Areał uprawy roślin pastewnych (łącznie z trwałymi użytkami zielonymi) przeznaczonych na zbiór pasz w czerwcu 2019 r. uległ zmniejszeniu o 7,5 tys. ha (o 1,3%) w stosunku do zanotowanego rok wcześniej i wynosił 566,0 tys. ha. Udział powierzchni paszowej w ogólnej powierzchni użytków rolnych ukształtował się na poziomie 51,7% i zmalał w ciągu roku o 1,8 p.proc.

**Tablica 19. Powierzchnia paszowa
Stan w czerwcu**Table 19. Feed area
As of June

Wyszczególnienie Specification		Powierzchnia paszowa ^a Feed area ^a		Powierzchnia trwałych użytków zielonych Area of permanent grass land		Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowana na pasze Area of feed plants on arable land as major crops used for fodder	
		w ha in ha	w % powierzchni użytków rolnych in % of agricultural land	w ha in ha	w % powierzchni użytków rolnych in % of agricultural land	w ha in ha	w % powierzchni zasiewów in % of sown area
Ogółem Total	2018	573490	53,5	380254	35,4	193236	28,4
	2019	566000	51,7	379233	34,6	185639	26,7
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		564636	52,2	377997	34,9	185089	26,9

a Obejmuje powierzchnię trwałych użytków zielonych oraz roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych z przeznaczeniem na zbiór pasz.

a Includes areas of permanent grassland and feed plants cultivated on arable land for feed production.

Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornych w plonie głównym użytkowane na pasze zajmowały 185,6 tys. ha i w odniesieniu do czerwca 2018 r. areał ich uprawy zmniejszył się o 7,6 tys. ha, tj. o 3,9%. Powierzchnia trwałych użytków zielonych wynosiła 379,2 tys. ha i była o 1,0 tys. ha, czyli o 0,3% mniejsza niż rok wcześniej.

**Tablica 20. Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym
użytkowanych na pasze
Stan w czerwcu**Table 20. Area of fodder crop planted on arable land as major crops used for feed
As of June

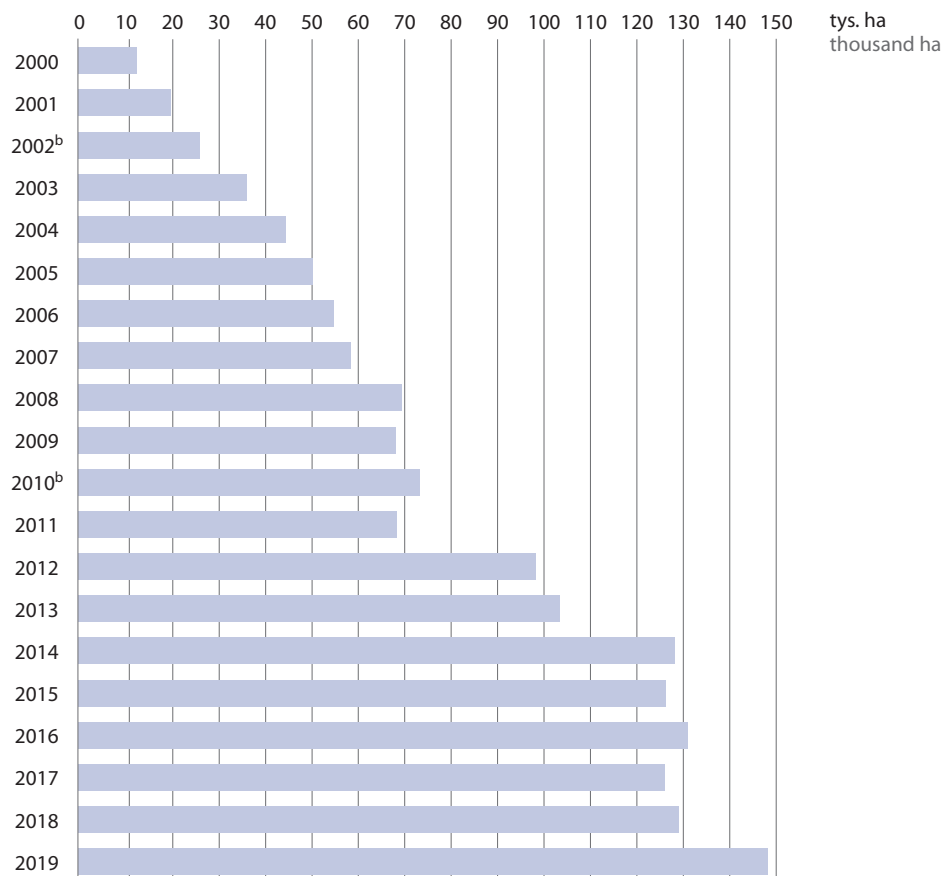
Wyszczególnienie Specification		Ogółem	Strączkowe pastewne	Koniczyna	Lucerna i esparceta	Seradela	Inne pastewne i trawy	Kukurydza	Okopowe pastewne
		Total	Feed pulses	Clover	Lucerne and sainfoin	Serradella	Other fodder and fodder grass	Maize	Feed root plants
		w ha in ha							
Ogółem Total	2018	193236	713	1835	2928	2748	75020	109987	5
	2019	185639	1200	2333	4679^a	6886	45392	125133	16
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		185059	1191	2322	4679 ^a	6885	45242	124724	16

a Tylko lucerna.
a Lucerne only.

W czerwcu 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, nastąpił wzrost powierzchni uprawy koniczyny – o 0,5 tys. ha (o 27,1%), seradeli – o 4,1 tys. ha (2,5-krotny), strączkowych pastewnych – o 0,5 tys. ha (o 68,3%), kukurydzy – o 15,1 tys. ha (o 13,8%) i okopowych pastewnych – o 11,0 ha (ponad 3-krotny). Zmniejszył się natomiast areał uprawy innych pastewnych i traw – o 29,6 tys. ha (o 39,5%). W 2019 r. nie wystąpiła uprawa esparcety, natomiast powierzchnia lucerny wzrosła o 1,9 tys. ha (o 66,2%) w stosunku do zanotowanej w czerwcu 2018 r.

Wykres 9. Powierzchnia uprawy kukurydzy^a
Stan w czerwcu

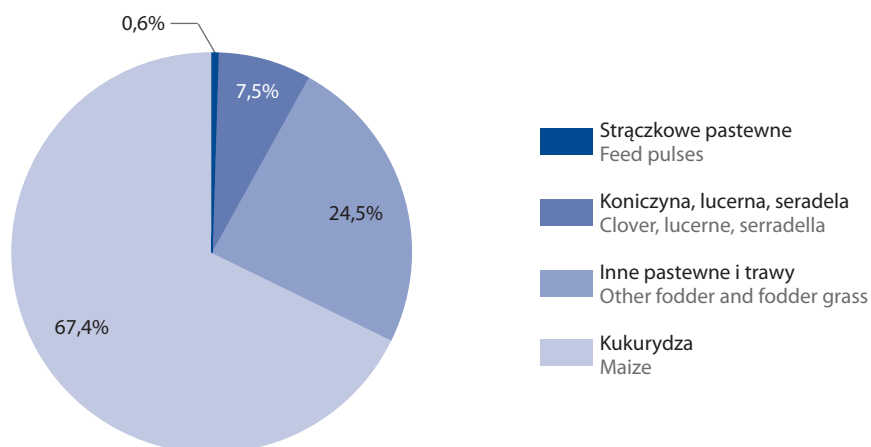
Chart 9. Crop area of maize^a
 As of June

a Z przeznaczeniem na ziarno i zielonkę. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
 a For seeds and green forage. b Data of the Agricultural Censuses.

Wykres 10. Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze w 2019 r. Stan w czerwcu

Chart 10. Structure of crop area of fodder plants on arable land as major crops used for feed in 2019
As of June

W 2019 r. plony ziarna strączkowych pastewnych z 1 ha osiągnęły 15,6 dt wobec 16,1 dt w roku poprzednim. Niższe niż rok wcześniej były również plony nasion lucerny (o 0,2 dt), które ukształtowały się na poziomie 3,5 dt. Nasion pozostałych gatunków roślin pastewnych zebrano więcej niż przed rokiem, przy czym nasion seradeli zebrano 3,0 dt, czyli o 1,0 dt więcej niż w 2018 r., koniczyny – 3,7 dt (o 0,2 dt więcej), a innych pastewnych i traw – 5,4 dt (o 0,1 dt więcej).

Tablica 21. Plony nasion roślin pastewnych

Table 21. Yields of fodder seeds

Wyszczególnienie Specification		Strączkowe pastewne ^a Feed pulses ^a	Koniczyna Clover	Lucerna Lucerne	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass
		z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Ogółem Total	2018	16,1	3,5	3,7	2,0	5,3
	2019	15,6	3,7	3,5	3,0	5,4
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		15,7	3,7	3,5	3,0	5,4

a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.
a Including mixed cereals and pulses.

Optymalna ilość opadów w okresie wegetacyjnym oraz wysokie temperatury wpłynęły korzystnie na plony zielonki w 2019 r. Większość gatunków roślin pastewnych (z wyjątkiem strączkowych pastewnych i lucerny oraz poplonów i wsiewek) zbieranych w postaci zielonki plonowała lepiej niż w roku poprzednim.

Tablica 22. Plony roślin pastewnych

Table 22. Yields of fodder crops

Wyszczególnienie Specification	Pastwiska trwale Perma- nent pastures	Strącz- kowe pastewne Feed pulses	Koniczyna Clover	Lucerna i espar- ceta Lucerne and sainfoin	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fod- der and fodder grass	Kukury- dza Maize	Poplony i wsiewki Secondary crops and under- sowing	Okopowe pastewne Feed root plants	
	zielonka green forage									
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt									
Ogółem Total	2018	193	111	207	250	117	197	452	90	326
	2019	196	105	211	257^a	123	216	484	88	345
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		198	105	211	257 ^a	123	216	485	88	345

a Tylko lucerna.
a Lucerne only.

Tablica 23. Zbiory pasz

Table 23. Feed production

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
	w t in t		
Zielonka z trwałych użytków zielonych i upraw polowych w plonie głównym Green forage from permanent grass- land and field crops as major crops	15610744	16727795	16700579
łąki trwałe permanent meadows	7928885	8687995	8675230
pastwiska trwałe permanent pastures	1076690	734638	732204
strączkowe pastewne feed pulses	7880	12614	12554
motylkowe i trawy legume and field grasses	1622033	1232494	1231477
kukurydza maize	4975256	6060054	6049114
Poplony i wsiewki Secondary crops and under-sowing	105271	102475	102475
Okopowe pastewne Feed root plants	163	552	552

Trwałe użytki zielone w czerwcu 2019 r. zajmowały powierzchnię 379,2 tys. ha, czyli o 1,0 tys. ha, tj. o 0,3% mniejszą niż przed rokiem, a ich udział w strukturze użytków rolnych gospodarstw zmniejszył się w ciągu roku o 0,8 p.proc. i wynosił 34,6%.

W 2019 r. z trwałych użytków zielonych zebrano łącznie 2902,0 tys. t pasz (w przeliczeniu na siano), czyli o 1100,9 tys. t, tj. o 61,1% więcej niż rok wcześniej.

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tablica 24. Produkcja z łąk trwałych
Table 24. Permanent meadows production

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total			I pokos First cut		II pokos Second cut		III pokos Third cut	
		powierzchnia ^a w ha area ^a in ha	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t production in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t production in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t production in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t production in t
			w przeliczeniu na siano in hay							
Ogółem Total	2018	324568	48,9	1585777	25,4	824619	12,7	411312	10,8	349846
	2019	341692	50,9	1737599	25,5	870373	14,3	489906	11,0	377321
	2018=100	105,3	104,1	109,6	100,4	105,5	112,6	119,1	101,9	107,9
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		339058	51,2	1735046	25,6	869374	14,4	488817	11,1	376855

a Stan w czerwcu.
a As of June.

W omawianym roku zbiory siana z łąk trwałych wyniosły 1737,6 tys. t i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych przed rokiem o 151,8 tys. t, tj. o 9,6%. Korzystne warunki wilgotnościowe przyczyniły się do wzrostu plonów (o 4,1%). Z 1 ha zebrano łącznie z trzech pokosów 50,9 dt siana wobec 48,9 dt rok wcześniej.

Trawę z łąk trwałych w 2019 r. (łącznie z trzech pokosów) zebrano przede wszystkim w postaci siana (44,4% ogólnej produkcji) oraz jako zielonkę na kiszenie i bieżące skarmianie (42,3%). Pozostałą część traw z łąk trwałych (13,3%) wykorzystano do wypasu zwierząt.

W 2019 r. z 1 ha pastwisk trwałych zebrano 196 dt zielonki, czyli o 3 dt więcej niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na siano, wydajność wyniosła 39,2 dt z 1 ha i stanowiła 77,0% plonu wyszacowanego dla łąk trwałych. W omawianym roku z pastwisk trwałych uzyskano 734,6 tys. t zielonki, a więc jej produkcja w odniesieniu do 2018 r. spadła o 342,1 tys. t (o 31,8%) z powodu zmniejszenia powierzchni pastwisk trwałych – o 18,1 tys. ha (o 32,6%) przy większej wydajności z jednostki powierzchni.

Tablica 25. Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2019 r.
 Table 25. Structure of permanent meadow area and production in 2019

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	I pokos First cut	II pokos Second cut	III pokos Third cut
	w odsetkach in percent			
Powierzchnia ^a Area ^a				
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki: meadows:				
Z których trawę zebrano: Of which grass harvested:				
w postaci siana as hay	.	53,0	33,7	20,7
jako zielonkę na: as green forage for:				
kiszenie silage	.	33,4	34,3	23,8
bieżące skarmianie current feeding	.	5,0	7,7	11,8
Użytkowane jako pastwiska Used as pastures	.	6,8	15,2	31,4
Skoszone lecz niezbrane i nieeksploatowane Cut but not collected or utilised	.	1,8	9,2	12,4
Zbiory Production				
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki: meadows:				
Z których trawę zebrano: Of which grass harvested:				
w postaci siana as hay	44,4	56,5	39,2	23,2
jako zielonkę na: as green forage for:				
kiszenie silage	34,7	32,5	39,7	33,5
bieżące skarmianie current feeding	7,6	4,8	7,8	13,7
Użytkowane jako pastwiska Used as pastures	13,3	6,2	13,3	29,5

a Stan w czerwcu.
a As of June.

1.7. Uprawy ogrodnicze

1.7. Garden crops

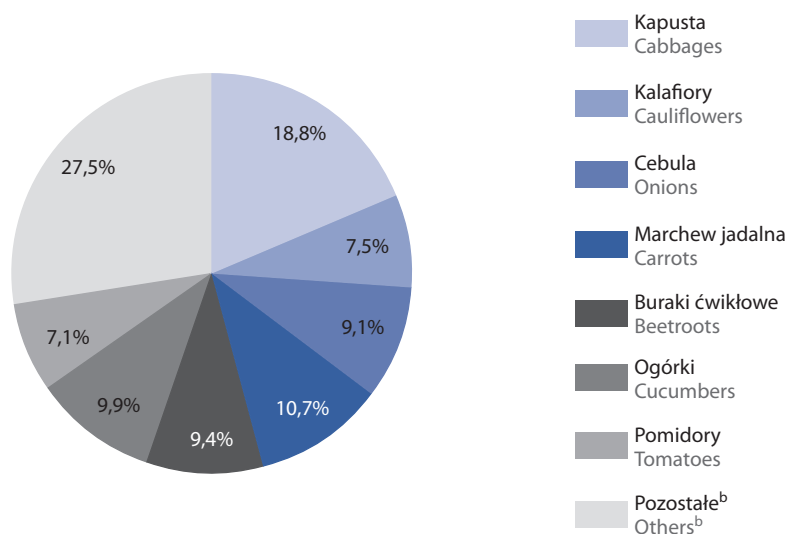
1.7.1. Warzywa gruntowe

1.7.1. Ground vegetables

W 2019 r. w województwie podlaskim pod uprawę warzyw gruntowych (łącznie z ogrodami przydomowymi) przeznaczono 1,7 tys. ha, czyli powierzchnię o 0,8% większą niż przed rokiem. W ujęciu rocznym zwiększył się areal cebuli, kapusty, buraków ćwikłowych, pomidorów i ogórków, natomiast zmniejszyła się powierzchnia uprawy marchwi jadalnej, kalafiorów i pozostałych warzyw.

Wykres 11. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych^a w 2019 r. Stan w czerwcu

Chart 11. Structure of crop area of ground vegetables^a in 2019 As of June

a łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych. b Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.
a Including area in kitchen gardens. b Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Ogólne zbiory warzyw gruntowych w 2019 r. ukształtowały się na poziomie 32,9 tys. t, tj. o 2,4 tys. t (o 0,7%) niższym niż w roku poprzednim.

Zbiory kapusty w omawianym roku wyniosły 11,8 tys. t i były o 0,1 tys. t (o 0,5%) wyższe od zanotowanych rok wcześniej. O spadku produkcji zadecydowało słabsze (o 4,5%) plonowanie przy zwiększeniu (o 5,1%) powierzchni jej uprawy.

Produkcja kalafiorów w 2019 r. osiągnęła poziom 1,8 tys. t i spadła o 8,7% w stosunku do uzyskanej przed rokiem. Spadek zbiorów wynikał z mniejszego (o 7,1%) areалу ich uprawy oraz niższego (o 2,1%) niż rok wcześniej plonowania.

W analizowanym roku zbiory cebuli oszacowano na 2,3 tys. t, co oznacza wzrost o 0,1 tys. t (o 6,6%) w stosunku do roku poprzedniego. Na zaistniałą sytuację wpływ wywarło zwiększenie (o 13,6%) powierzchni jej uprawy przy słabszej niż przed rokiem (o 5,9%) wydajności z 1 ha.

Tablica 26. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych^a
 Table 26. Crop area, yields and production of ground vegetables^a

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2018=100	
Powierzchnia uprawy^b w ha Crop area ^b in ha						
Ogółem Total	1727	1727	1740	1740	100,8	100,8
Kapusta Cabbages	311	311	327	327	105,1	105,1
Kalafiory Cauliflowers	140	140	130	130	92,9	92,9
Cebula Onions	140	140	159	159	113,6	113,6
Marchew jadalna Carrots	188	188	186	186	98,9	98,9
Buraki ćwikłowe Beetroots	158	158	164	164	103,8	103,8
Ogórki Cucumbers	160	160	172	172	107,5	107,5
Pomidory Tomatoes	121	121	124	124	102,5	102,5
Pozostałe ^c Others ^c	509	509	478	478	93,9	93,9
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt						
Kapusta Cabbages	377	377	360	360	95,5	95,5
Kalafiory Cauliflowers	140	140	137	137	97,9	97,9
Cebula Onions	152	152	143	143	94,1	94,1
Marchew jadalna Carrots	211	211	207	207	98,1	98,1
Buraki ćwikłowe Beetroots	215	215	210	210	97,7	97,7
Ogórki Cucumbers	133	133	136	136	102,3	102,3
Pomidory Tomatoes	150	150	145	145	96,7	96,7
Pozostałe ^c Others ^c	120	120	119	119	99,2	99,2

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Stan w czerwcu. c Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.
 a Including kitchen gardens. b As of June. c Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Tablica 26. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych^a (dok.)
 Table 26. Crop area, yields and production of ground vegetables^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2018=100	
Zbiory w dt Production in dt						
Ogółem Total	331877	331877	329460	329460	99,3	99,3
Kapusta Cabbages	117100	117100	117720	117720	100,5	100,5
Kalafiory Cauliflowers	19505	19505	17810	17810	91,3	91,3
Cebula Onions	21350	21350	22766	22766	106,6	106,6
Marchew jadalna Carrots	39562	39562	38548	38548	97,4	97,4
Buraki ćwikłowe Beetroots	34000	34000	34440	34440	101,3	101,3
Ogórki Cucumbers	21251	21251	23392	23392	110,1	110,1
Pomidory Tomatoes	18201	18201	17989	17989	98,8	98,8
Pozostałe ^c Others ^c	60909	60909	56795	56795	93,2	93,2

a łącznie z ogrodami przydomowymi. c Pietruszka, seler, pory, sałata, rabarbar i inne.
 a Including kitchen gardens. c Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Produkcja marchwi w 2019 r. wyniosła 3,9 tys. t i spadła o 0,1 tys. t (o 2,6%) w odniesieniu do uzyskanej przed rokiem. Niższe zbiory były spowodowane ograniczeniem (o 1,1%) powierzchni jej uprawy oraz mniejszej (o 1,9%) wydajności z 1 ha.

Produkcję buraków ćwikłowych oszacowano na 3,4 tys. t, tj. o 0,4 tys. t (o 1,3%) wyżej niż w roku poprzednim. O wzroście produkcji zadecydowało zwiększenie (o 3,8%) powierzchni uprawy przy niższym (o 2,3%) plonowaniu.

W omawianym roku zbiory ogórków wyniosły 2,3 tys. t i wzrosły o 0,2 tys. t (o 10,1%) w stosunku do zanotowanych rok wcześniej. Wzrost produkcji wynikał z większego (o 7,5%) areалу ich uprawy oraz wyższych (o 2,3%) plonów w odniesieniu do 2018 r.

W 2019 r. zebrano 1,8 tys. t pomidorów, czyli o 0,2% mniej niż w poprzednim roku. O spadku produkcji zadecydowało niższe (o 3,3%) niż rok wcześniej plonowanie przy zwiększonej (o 2,5%) powierzchni ich uprawy.

Produkcja pozostałych warzyw (pietruszki, selerów, porów, sałaty, rabarbaru i innych) ukształtowała się w analizowanym roku na poziomie 5,7 tys. t i zmniejszyła się o 0,4 tys. t (o 6,8%) w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej. Na zaistniałą sytuację wpływ wywarło zmniejszenie (o 6,1%) powierzchni uprawy oraz słabsza niż rok wcześniej (o 0,8%) wydajność z 1 ha.

1.7.2. Owoce

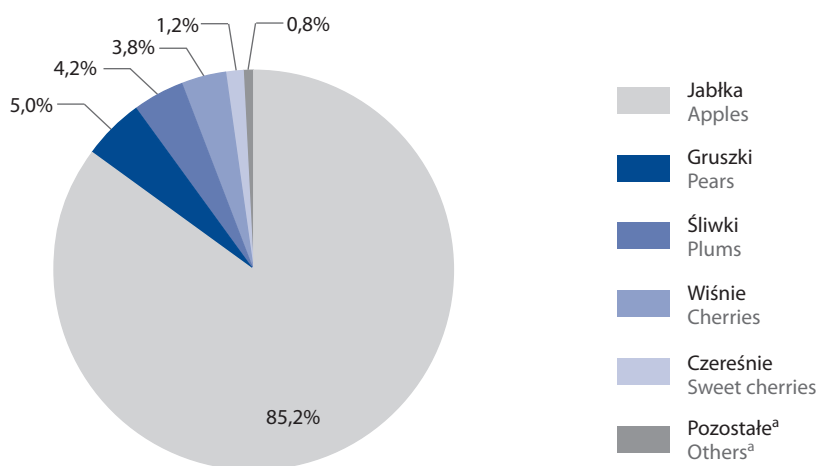
1.7.2. Fruit

Do **powierzchni sadów** zalicza się plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwarłym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

W 2019 r. w województwie podlaskim zebrano 20,8 tys. t owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych, co oznacza spadek produkcji o 1,6 tys. t (o 7,3%) w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej.

Wykres 12. Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2019 r.

Chart 12. Structure of tree fruit production in orchards in 2019

a Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.
a Apricots, peaches, walnuts.

Z drzew zebrano łącznie 11,6 tys. t owoców, czyli o 1,9 tys. t, tj. o 13,8% mniej niż w 2018 r. O spadku produkcji owoców z drzew zdecydowały niższe zbiory wszystkich ich gatunków.

W czerwcu 2019 r., w odniesieniu do stanu sprzed roku, zanotowano wzrost powierzchni uprawy jabłoni, śliw i czereśni, natomiast spadek powierzchni uprawy grusz, wiśni oraz pozostałych drzew (moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich) w sadach.

W omawianym roku zbiory jabłek wyniosły 9,9 tys. t i w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku spadły o 1,5 tys. t, tj. o 12,8%. Produkcję gruszek oszacowano na 0,6 tys. t, czyli o 16,0% mniej w porównaniu z 2018 r. Zbiory śliwek osiągnęły poziom 0,5 tys., tj. ukształtowały się na poziomie o 12,0% niższym niż rok wcześniej. Ponadto zebrano 0,4 tys. t wiśni, tj. o 31,9% mniej niż przed rokiem, zaś zbiory czereśni wyniosły 0,1 tys. t i w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku zmniejszyły się o 12,3%.

Tablica 27. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach
Table 27. Crop area, yields and production of tree fruit in orchards

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2018=100	

Powierzchnia uprawy^a w ha
Crop area^a in ha

Ogółem Total	2019	2019	2019	2019	100,1	100,1
Jabłonie Apples	1516	1516	1519	1519	100,2	100,2
Grusze Pears	108	108	106	106	98,1	98,1
Śliwy Plums	110	110	112	112	101,8	101,8
Wiśnie Cherries	181	181	179	179	98,9	98,9
Czereśnie Sweet cherries	71	71	72	72	101,4	101,4
Pozostałe ^b Others ^b	43	43	43	43	100,0	100,0

Plony z 1 ha w dt
Yields per 1 ha in dt

Jabłonie Apples	75,0	75,0	65,3	65,3	87,1	87,2
Grusze Pears	61,5	61,5	52,6	52,6	85,5	85,5
Śliwy Plums	50,3	50,3	43,6	43,6	86,7	86,7
Wiśnie Cherries	35,7	35,7	24,6	24,6	68,9	68,9
Czereśnie Sweet cherries	21,9	21,9	19,0	19,0	86,8	86,8
Pozostałe ^b Others ^b	25,0	25,0	24,0	24,0	96,0	96,0

Zbiory w dt
Production in dt

Ogółem Total	134969	134964	116369	116364	86,2	86,2
Jabłonie Apples	113688	113683	99121	99116	87,2	87,2
Grusze Pears	6650	6650	5583	5583	84,0	84,0
Śliwy Plums	5550	5550	4886	4886	88,0	88,0
Wiśnie Cherries	6450	6450	4390	4390	68,1	68,1
Czereśnie Sweet cherries	1550	1550	1360	1360	87,7	87,7
Pozostałe ^b Others ^b	1081	1081	1029	1029	95,2	95,2

a Stan w czerwcu. b Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.
a As of June. b Apricots, peaches, walnuts.

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych, łącznie z truskawkami i poziomkami, w 2019 r. wyniosły 9,2 tys. t i były o 0,2 tys. t (o 2,4%) wyższe od uzyskanych przed rokiem. Na wzrost produkcji wpłynęły wyższe zbiory wszystkich pozostałych owoców, tj. orzechów laskowych, aronii, borówki wysokiej, winogron i pozostałych jagodowych.

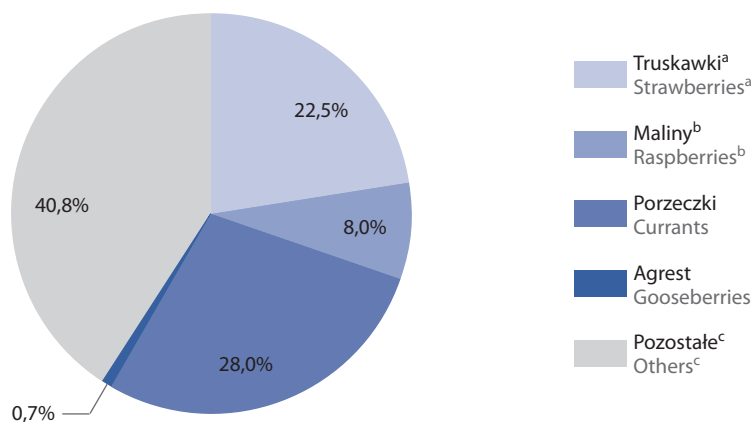
W czerwcu 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, odnotowano wzrost areалу uprawy porzeczek, agrestu oraz pozostałych krzewów owocowych i plantacji jagodowych (leszczyny, aronii, borówki wysokiej, winorośli i pozostałych jagodowych), natomiast zmniejszeniu uległa powierzchnia uprawy truskawek i poziomek oraz malin.

W analizowanym roku produkcja truskawek i poziomek wyniosła 2,1 tys. t i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 10,2%. Spadek produkcji był wynikiem ograniczenia (o 1,3%) powierzchni uprawy oraz słabszego (o 9,1%) plonowania w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

W 2019 r. zbiory malin (łącznie z jeżyną bezkolcową) osiągnęły poziom 0,7 tys. t i były o 2,5% niższe niż w poprzednim roku. Produkcję agrestu oszacowano na 67,0 t, tj. o 1,5% mniej niż rok wcześniej. Ogólne zbiory porzeczek wyniosły 2,6 tys. t i były o 0,3 tys. t, tj. o 9,2% mniejsze niż w 2018 r.

Łączne zbiory orzechów laskowych, aronii, borówki wysokiej, winogron i pozostałych jagodowych w omawianym roku osiągnęły poziom 3,7 tys. t i wzrosły o 24,3% w odniesieniu do uzyskanych rok wcześniej.

Wykres 13. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2019 r.
Chart 13. Structure of fruit bushes and berry fruit production in 2019

a łącznie z poziomkami. b łącznie z jeżyną bezkolcową. c Orzechy laskowe, aronia, borówka wysoka, winogrona i pozostałe jagodowe.
a Including wild strawberries. b Including thornless blackberry. c Hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Tablica 28. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych
 Table 28. Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2018=100	
Powierzchnia uprawy ^a w ha Crop area ^a in ha						
Ogółem Total	4026	4025	4016	4016	99,8	99,8
Truskawki ^b Strawberries ^b	840	840	829	829	98,7	98,7
Maliny ^c Raspberries ^c	411	411	408	408	99,3	99,3
Porzeczki Currants	1341	1340	1342	1342	100,1	100,1
Agrest Gooseberries	46	46	46	46	100,0	100,0
Pozostałe ^d Others ^d	1388	1388	1391	1391	100,2	100,2
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt						
Truskawki ^b Strawberries ^b	27,4	27,4	24,9	24,9	90,9	90,9
Maliny ^c Raspberries ^c	18,2	18,2	17,9	17,9	98,4	98,4
Porzeczki Currants	21,1	21,1	19,1	19,1	90,5	90,5
Agrest Gooseberries	14,8	14,8	14,5	14,5	98,0	98,0
Pozostałe ^d Others ^d	21,7	21,7	26,9	26,9	124,0	124,0
Zbiory w dt Production in dt						
Ogółem Total	89480	89480	91668	91668	102,4	102,4
Truskawki ^b Strawberries ^b	23007	23007	20667	20667	89,8	89,8
Maliny ^c Raspberries ^c	7473	7473	7289	7289	97,5	97,5
Porzeczki Currants	28229	28229	25633	25633	90,8	90,8
Agrest Gooseberries	680	680	670	670	98,5	98,5
Pozostałe ^d Others ^d	30091	30091	37409	37409	124,3	124,3

a Stan w czerwcu. b Łącznie z poziomkami; łącznie z ogrodami przydomowymi. c Łącznie z jeżyną bezkolcową. d Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.

a As of June. b Including wild strawberries; including kitchen gardens. c Including thornless blackberry. d Hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Rozdział 2

Chapter 2

Produkcja zwierzęca

Animal output

2.1. Bydło i owce

2.1. Cattle and sheep

Pogłowie bydła w województwie podlaskim w czerwcu 2019 r. liczyło 1029,5 tys. szt. i było o 8,6 tys. szt., tj. o 0,8% większe niż w analogicznym okresie 2018 r., a w odniesieniu do stanu zanotowanego w grudniu poprzedniego roku wzrosło o 22,6 tys. szt., tj. o 2,2%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 94,1 szt. (w tym krów – 41,8 szt.) wobec 95,2 szt. (w tym krów – 43,3 szt.) w czerwcu 2018 r.

Tablica 29. Pogłowie bydła
Table 29. Cattle livestock

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2018=100	
Stan w czerwcu As of June						
Ogółem Total	1020892	1019592	1029464	1028445	100,8	100,9
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	256989	256684	258022	257754	100,4	100,4
Młode bydło w wieku 1–2 lat Bovines aged between 1 and 2 years	243047	242732	253584	253408	104,3	104,4
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	520856	520176	517858	517283	99,4	99,4
w tym krowy of which cows	464027	463371	457166	456614	98,5	98,5
w tym mleczne of which dairy	442555	442094	431613	431236	97,5	97,5

Tablica 29. Pogłowie bydła (dok.)
Table 29. Cattle livestock (cont.)

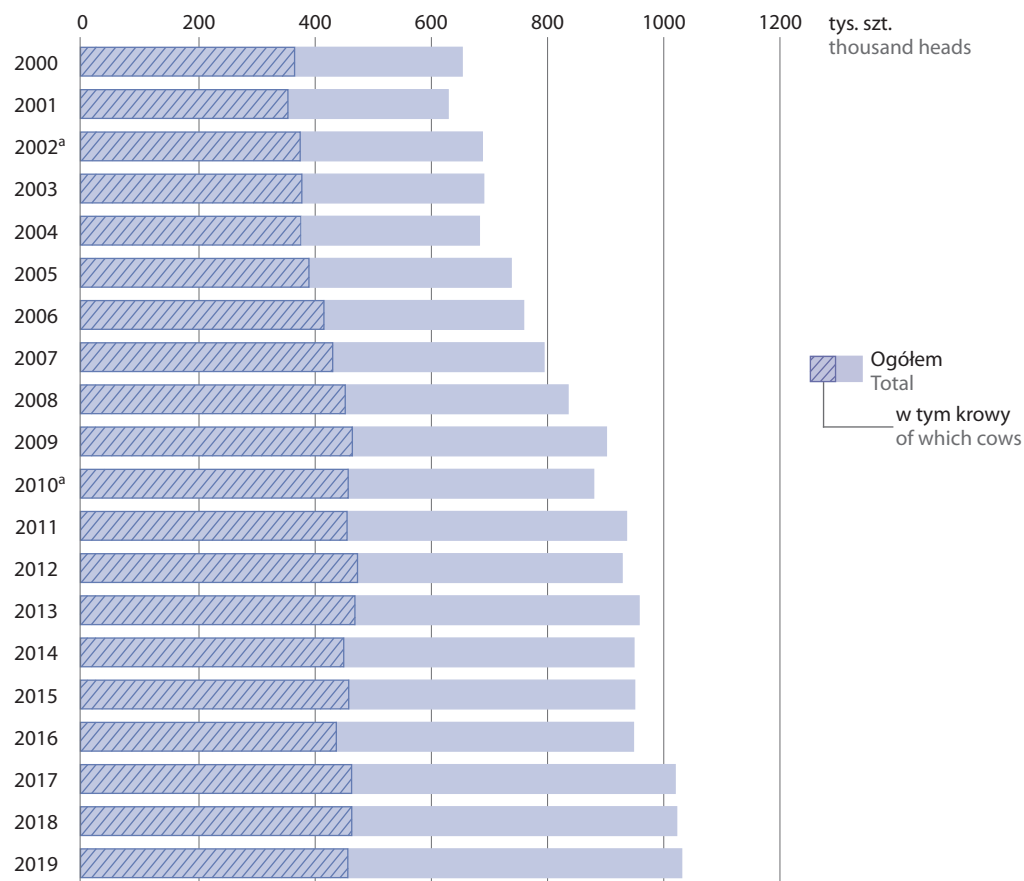
Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2018=100	
Stan w grudniu As of December						
Ogółem Total	1006914	1005833	1017613	1016623	101,1	101,1
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	248096	247859	255822	255546	103,1	103,1
Młode bydło w wieku 1–2 lat Bovines aged between 1 and 2 years	239234	238973	241752	241576	101,1	101,1
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	519584	519001	520039	519501	100,1	100,1
w tym krowy of which cows	464603	464047	458834	458314	98,8	98,8
w tym mleczne of which diaries	442848	442494	429023	428665	96,9	96,9
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June						
Ogółem Total	95,2	96,2^a	94,1	95,1	98,8	98,9
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	24,0	24,2 ^a	23,6	23,8	98,3	98,3
Młode bydło w wieku 1–2 lat Bovines aged between 1 and 2 years	22,7	22,9 ^a	23,2	23,4	102,2	102,2
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	48,6	49,1 ^a	47,3	47,8	97,3	97,4
w tym krowy of which cows	43,3	43,7 ^a	41,8	42,2	96,5	96,6
w tym mleczne of which diaries	41,3	41,7 ^a	39,4	39,9	95,4	95,7

^a Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.

^a Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the publication.

Wykres 14. Pogłowie bydła
Stan w czerwcu

Chart 14. Cattle livestock
 As of June

a Dane powszechnych spisów rolnych.
 a Data of the Agricultural Censuses.

W czerwcu 2019 r., w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, w strukturze stada bydła w województwie podlaskim zmniejszył się udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,1 p.proc.) oraz bydła w wieku 2 lata i więcej (o 0,7 p.proc.), a wzrósł odsetek młodego bydła w wieku 1–2 lat (o 0,8 p.proc.). W tym czasie odsetek krów w ogólnym pogłowie bydła również uległ zmianie, tj. zmniejszył się (o 1,1 p.proc.) i ukształtował się na poziomie 44,4%.

Tablica 30. Struktura pogłowia bydła i owiec w 2019 r. Stan w czerwcu

Table 30. Structure of cattle and sheep livestock in 2019
As of June

Wyszczególnienie Specification	Bydło Cattle						Owce Sheep	
	ogółem grand total	cielęta w wieku poniżej 1 roku bovines less than 1 year old	młode bydło w wieku 1–2 lata bovines aged between 1 and 2 years	bydło w wieku 2 lat i więcej bovines of 2 years and over		ogółem total	w tym maciorki 1-roczone i starsze of which ewes aged 1 or more	
				razem total	w tym krowy of which cows			
					razem total			w tym mleczne of which diary
Według użytkowników By users								
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	96,9	95,2
Według grup wiekowo-użytkowych By age and use groups								
Ogółem Total	100,0	25,1	24,6	50,3	44,4	41,9	100,0	52,6
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	100,0	25,1	24,6	50,3	44,4	41,9	100,0	51,7

W czerwcu 2019 r. stado owiec w województwie podlaskim liczyło 29,7 tys. szt. i było o 2,4 tys. szt. (o 8,6%) większe w porównaniu ze stanem zanotowanym przed rokiem, natomiast w odniesieniu do grudnia 2018 r. zwiększyło się o 3,3 tys. szt. (o 12,5%).

W analizowanym miesiącu obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła 2,7 szt. i w skali roku zwiększyła się o 0,2 szt.

W stadzie owiec w czerwcu 2019 r. maciorki 1-roczone i starsze stanowiły 52,6% i w odniesieniu do stanu w analogicznym okresie poprzedniego roku ich odsetek w pogłowiu ogółem zwiększył się o 5,9 p.proc.

Tablica 31. Pogłowie owiec
Table 31. Sheep livestock

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2018=100	
Stan w czerwcu As of June						
Ogółem Total	27325	26624	29683	28759	108,6	108,0
W tym maciorki 1-roczone i starsze O which ewes aged 1 or more	12761	12484	15619	14863	122,4	119,1
Stan w grudniu As of December						
Ogółem Total	26385	25707	26325	25505	99,8	99,2
W tym maciorki 1-roczone i starsze O which ewes aged 1 or more	9663	9021	14629	14000	151,4	155,2
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June						
Ogółem Total	2,5	2,5	2,7	2,7	108,0	108,0
W tym maciorki 1-roczone i starsze O which ewes aged 1 or more	1,2	1,2	1,4	1,4	116,7	116,7

2.2. Trzoda chlewna

2.2. Pigs

W czerwcu 2019 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie podlaskim liczyło 320,1 tys. szt. i zmniejszyło się w stosunku do zanotowanego rok wcześniej o 7,7 tys. szt., tj. o 2,4%, natomiast w odniesieniu do stanu w grudniu poprzedniego roku odnotowano wzrost o 2,5 tys. szt., tj. o 0,8%.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2019 r. wynosiła 29,2 szt. i była o 1,4 szt. mniejsza niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku, natomiast obsada loch na chów osiągnęła poziom 2,0 szt., co oznacza spadek o 0,2 szt. w skali roku.

Tablica 32. Pogłowie trzody chlewnej
Table 32. Pig livestock

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2018=100	
Stan w czerwcu As of June						
Ogółem Total	327788	314968	320059	307579	97,6	97,7
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	77361	74789	63188	59814	81,7	80,0
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	96615	89300	97047	90334	100,4	101,2
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	129667	127829	136904	135629	105,6	106,1
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	24145	23050	22920	21802	94,9	94,6
w tym lochy of which sows	23540	22453	22405	21296	95,2	94,8
w tym prośne of which mated	16862	15952	16285	15320	96,6	96,0
Stan w grudniu As of December						
Ogółem Total	317552	306830	337120	324720	106,2	105,8
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	71036	68114	68598	65731	96,6	96,5
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	89883	84865	104525	98867	116,3	116,5
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	133336	131692	139497	136742	104,6	103,8
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	23297	22159	24500	23380	105,2	105,5
w tym lochy of which sows	22728	21597	23953	22841	105,4	105,8
w tym prośne of which mated	16784	15803	16067	15217	95,7	96,3
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June						
Ogółem Total	30,6	29,4	29,2	28,4	95,4	96,6
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	7,2	7,0	5,8	5,5	80,6	78,6
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	9,0	8,3	8,9	8,4	98,9	101,2

Tablica 32. Pogłowie trzody chlewnej (dok.)

Table 32. Pig livestock (cont.)

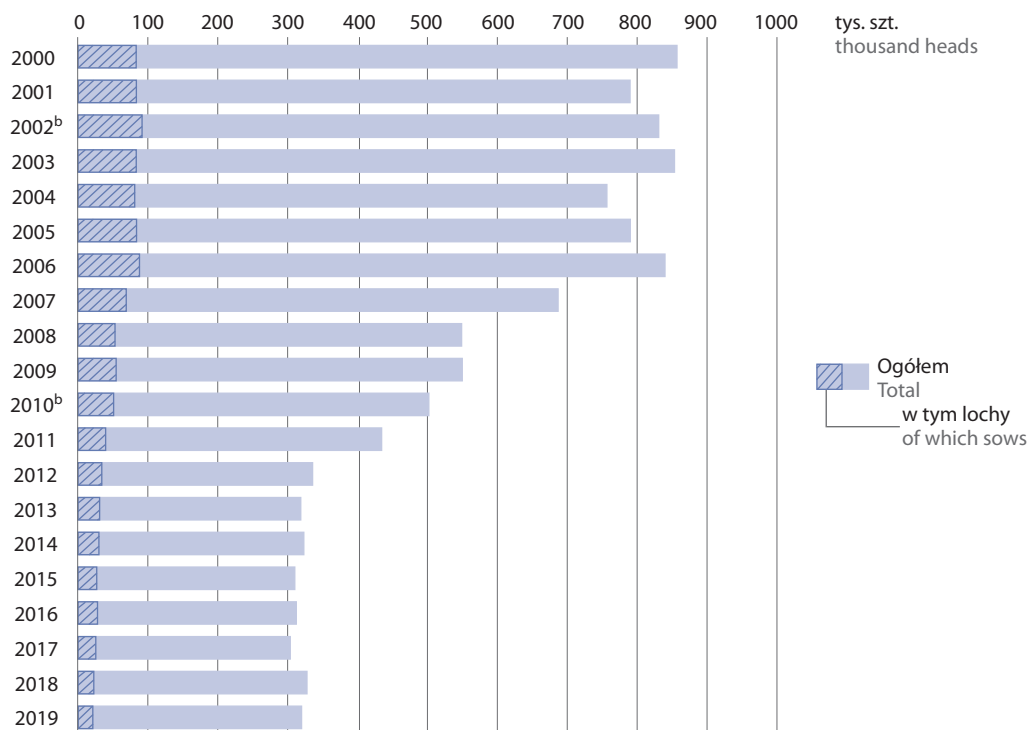
Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2018=100	

Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu (dok.)
Per 100 ha of agricultural land – as of June (cont.)

Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	12,1	11,9	12,5	12,5	103,3	105,0
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	2,3	2,1	2,1	2,0	91,3	95,2
w tym lochy of which sows	2,2	2,1	2,0	2,0	90,9	95,2
w tym prośne of which mated	1,6	1,5	1,5	1,4	93,8	93,3

Wykres 15. Pogłowie trzody chlewnej**Stan w czerwcu^a**

Chart 15. Pig livestock

As of June^a

a W latach: 2000, 2001, 2003–2009, 2011–2013 – stan w końcu lipca. b Dane powszechnych spisów rolnych.
a In the years: 2000, 2001, 2003–2009, 2011–2013 – as of the end of July. b Data of the Agricultural Censuses.

Według stanu w czerwcu 2019 r., w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, w strukturze stada trzody chlewnej zmniejszył się udział prosiąt o wadze do 20 kg (o 3,9 p.proc.) oraz trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 0,2 p.proc.), natomiast zwiększył się odsetek warchlaków o wadze 20–50 kg (o 0,8 p.proc.), jak również trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 3,2 p.proc.). W omawianym okresie udział loch na chów w ogólnym поголівiu świń ukształtował się na poziomie 7,0% i był mniejszy (o 0,2 p.proc.) niż w czerwcu 2018 r.

Tablica 33. Struktura поголівia trzody chlewnej w 2019 r. Stan w czerwcu

Table 33. Structure of pig livestock in 2019 As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	
					razem total	w tym lochy of which sows
Według użytkowników By users						
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	96,1	94,7	93,1	99,1	95,1	95,1
Według grup wiekowo-użytkowych By age and use groups						
Ogółem Total	100,0	19,7	30,3	42,8	7,2	7,0
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	100,0	19,4	29,4	44,1	7,1	6,9

2.3. Drób

2.3. Poultry

Pogłowie drobiu ogółem w czerwcu 2019 r. w województwie podlaskim liczyło 15601,5 tys. szt. i w ciągu roku zwiększyło się o 1027,9 tys. szt. (o 7,1%), w tym liczebność stada kur ukształtowała się na poziomie 14084,4 tys. szt., czyli o 767,1 tys. szt. (o 5,8%) wyższym niż rok wcześniej. Pogłowie kur niosek stanowiło 11,4% ogólnego stada kur.

W czerwcu 2019 r. obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 1425,5 szt. i zwiększyła się w ciągu roku o 66,9 szt., natomiast obsada drobiu kurzego ukształtowała się na poziomie 1286,9 szt., czyli o 45,4 szt. wyższym niż rok wcześniej.

**Tablica 34. Pogłowie drobiu
Stan w czerwcu**Table 34. Poultry livestock
As of June

Wyszczególnienie Specification	2018		2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2018=100	
Ogółem Total	14573581	14450796	15601465	15502120	107,1	107,3
W tym kury Of which hens	13317283	13243263	14084383	14019133	105,8	105,9
w tym nioski of which laying hens	1362858	1362858	1776074	1776074	130,3	130,3
Na 100 ha użytków rolnych Per 100 ha of agricultural land	1358,6	1363,6	1425,5	1433,0	104,9	105,1
W tym kury Of which hens	1241,5	1249,7	1286,9	1295,9	103,7	103,7
w tym nioski of which laying hens	127,1	128,6	162,3	164,2	127,7	127,7

2.4. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych

2.4. Production of major animal product

Dane o **produkcji żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- w „**wadze żywej**”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
- w „**wadze poubojowej ciepłej**” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną), łącznie z tłuszczami i podrobami (jeżeli tak zaznaczono), za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Tablica 35. Produkcja żywca rzeźnego
Table 35. Production of animals for slaughter

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2017=100	
W sztukach In heads						
Bydło (bez cieląt) Cattle (excluding calves)	203855	203543	182643	182432	89,6	89,6
Cielęta Calves	5414	5399	.	.	.	.
Trzoda chlewna Pigs	632199	619795	638972	626546	101,1	101,1
Owce Sheep	12475	12464	13740	13731	110,1	110,2
Konie Horses	3695	3695	3139	3139	85,0	85,0
W wadze żywej w t In live weight in t						
Ogółem Total	387540	379045	366589	362623	94,6	95,7
w tym: of which:						
Bydło (bez cieląt) Cattle (excluding calves)	122216	122040	107786	107671	88,2	88,2
Trzoda chlewna Pigs	92497	90897	102902	101273	111,2	111,4
Owce Sheep	408	408	419	419	102,7	102,7
Konie Horses	2372	2372	1981	1981	83,5	83,5
Drób Poultry	169546	162828	154032	151809	90,8	93,2

Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w 2018 r. wyniosła 271,1 tys. t i była o 2,7 tys. t (o 1,0%) niższa od uzyskanej rok wcześniej. O spadku produkcji zadecydowała niższa o 10,0% produkcja mięsa wołowego, o 5,7% – mięsa końskiego, o 1,1% – mięsa baraniego, o 2,5% – mięsa drobiowego i o 9,1% – dziczyzny. Produkcja żywca wieprzowego była o 11,3% wyższa niż przed rokiem.

Tablica 36. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów
 Table 36. Production of meat, fats and pluck

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	
	w t	in t	2017=100
Produkcja żywca rzeźnego^a w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) Production of animals for slaughter ^a in terms of meat (including fats and pluck)	273754	271093	99,0
Mięso i tłuszcze Meat and fats	255310	253533	99,3
w tym: of which:			
wołowe beef	62035	55833	90,0
wieprzowe pork	72147	80264	111,3
baranie mutton	180	178	98,9
końskie horseflesh	1278	1205	94,3
drobiowe poultry	118681	115740	97,5
dziczyzna game	690	627	90,9
Podroby Pluck	18444	17560	95,2

a W wadze poubojowej ciepłej.
 a In post-slaughter hot weight.

W 2018 r. produkcja mleka krowiego, jaj kurzych konsumpcyjnych i wylęgowych, wełny oraz miodu była wyższa niż w poprzednim roku. Produkcja mleka krowiego wyniosła 2834,9 mln l i w skali roku wzrosła o 102,7 mln l (o 3,8%). Jaj kurzych wyprodukowano 305,9 mln szt., czyli o 17,9 mln szt. (o 6,2%) więcej, wełny owczej niepranej – 103,6 t, tj. o 17,5 t (o 20,4%) więcej oraz miodu – 567,6 t, czyli o 23,6 t (o 4,3%) więcej niż rok wcześniej.

Tablica 37. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych, wełny owczej i miodu
Table 37. Production of cows' milk, hen eggs, sheep wool and honey

Wyszczególnienie Specification	2017		2018			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2017=100	
Produkcja mleka krowiego: Cow's milk production:						
w tysiącach litrów in thousand litres	2732153	2729186	2834894	2830590	103,8	103,7
na 100 ha użytków rolnych w tys. l per 100 ha of agricultural land in thousand litres	256,7	259,8	264,3	267,1	103,0	102,8
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l Average annual quantity of milk per cow in l	6090	6093	6187	6186	101,6	101,5
Produkcja jaj kurzych w tys. szt. Egg production in thousand units	287971	287971	305912	305912	106,2	106,2
Przeciętna roczna liczba jaj od kury nioski w szt. Average annual number of eggs per laying hen in units	227	227	209	209	92,1	92,1
Produkcja wełny owczej niepranej w kg Sheep's greasy wool production in kg	86029	85829	103552	101552	120,4	118,3
Przeciętna roczna ilość wełny od 1 owcy w kg Average annual quantity of wool per 1 sheep in kg	3,7	3,7	3,9	3,9	105,4	105,4
Produkcja miodu w kg Honey production in kg	544040	543504	567620	566576	104,3	104,2

Rozdział 3

Chapter 3

Skup produktów rolnych

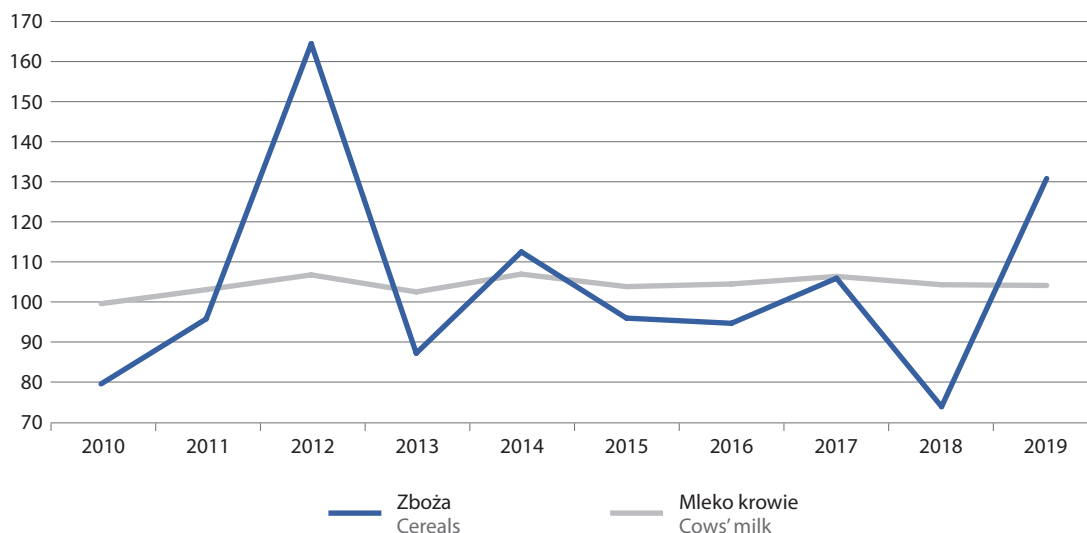
Procurement of agricultural products

Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów z terenu województwa.

W 2019 r. w województwie podlaskim skupiono 168,0 tys. t ziarna zbóż. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to wzrost o 42,6 tys. t (o 34,0%).

Wykres 16. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) i mleka krowiego
Rok poprzedni=100

Chart 16. Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) and cows' milk
Previous year=100

Skup ziemniaków w omawianym roku wyniósł 38,7 tys. t. i stanowił 13,1% ich produkcji. W porównaniu z 2018 r. nastąpił jego spadek o 5,5 tys. t (o 12,4%).

Ze zbiorów uzyskanych w 2019 r. skupiono 19,5 tys. t rzepaku, tj. o 5,8 tys. t (o 42,4%) więcej niż rok wcześniej.

Skup warzyw gruntowych i spod osłon w omawianym roku osiągnął poziom 9,8 tys. t, czyli zwiększył się o 2,1 tys. t (o 28,0%) w stosunku do roku poprzedniego.

Skup owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2019 r. był o 1,0% wyższy niż przed rokiem i wyniósł 5,7 tys. t.

Tablica 38. Skup ważniejszych produktów rolnych
Table 38. Procurement of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2018=100
Zboża w t Cereals in t	125430	168031	134,0
w tym podstawowe of which basic	95214	124605	130,9
pszenica wheat	40866	64386	157,6
żyto rye	36087	40280	111,6
jęczmień barley	2254	2888	128,1
owies i mieszanki zbożowe oats and cereal mixed	3875	3950	101,9
pszenżyto triticale	12132	13101	108,0
w tym konsumpcyjne i paszowe of which consumer and for feed	95027	124318	130,8
pszenica wheat	40842	64386	157,6
żyto rye	36075	40269	111,6
jęczmień barley	2235	2875	128,6
owies i mieszanki zbożowe oats and cereal mixed	3814	3930	103,0
pszenżyto triticale	12061	12858	106,6
Ziemniaki w t Potatoes in t	44199	38716	87,6
Rzepak i rzepik w t Rape and turnip rape in t	13700	19515	142,4
Warzywa w t Vegetables in t	7618	9754	128,0
Owoce w t Fruit in t	5659	5713	101,0
Żywiec rzeźny w wadze żywej w t Animals for slaughter in live weight in t	323714	327839	101,3
bydło cattle	93807	102271	109,0
cielęta calves	1185	1216	102,6
trzoda chlewna pigs	73725	78420	106,4
owce sheep	283	276	97,5
konie horses	1548	1122	72,5
drób poultry	153166	144534	94,4

Tablica 38. Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)
 Table 38. Procurement of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2018=100
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^a (łącznie z tłuszczami) w t Animals for slaughter in terms of meat ^a (including fats) in t	222947	224247	100,6
Mleko krowie w tys. l Cows' milk in thousand litres	2502572	2604942	104,1
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt. Consumer hen eggs in thousand units	1208	1739	144,0

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
 a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

W 2019 r. skupiono 224,2 tys. t żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, czyli o 0,6% więcej niż rok wcześniej. O wyższym w odniesieniu do 2018 r. poziomie skupu zdecydował wzrost podaży bydła, cieląt i trzody chlewnej, natomiast w przypadku skupu pozostałych gatunków zwierząt rzeźnych odnotowano spadek.

W omawianym roku w województwie skupiono 102,3 tys. t żywca wołowego w wadze żywej, tj. o 9,0% więcej niż w roku poprzednim. Skup żywca wieprzowego ukształtował się na poziomie 78,4 tys. t i był o 6,4% wyższy niż przed rokiem. Żywca drobiowego skupiono 144,5 tys. t, czyli o 5,6% mniej niż w roku poprzednim.

Skup mleka z terenu województwa podlaskiego w 2019 r. wyniósł 2604,9 mln l i był o 102,4 mln l (o 4,1%) wyższy niż przed rokiem.

Skup jaj kurzych konsumpcyjnych w omawianym roku ukształtował się na poziomie 1739 tys. szt. i zwiększył się o 531 tys. szt., tj. o 44,0% w odniesieniu do zanotowanego w 2018 r.

Wartość skupionych produktów rolnych (w cenach bieżących) w analizowanym roku zamknęła się kwotą 5542,7 mln zł i była o 254,5 mln zł (o 4,8%) wyższa od zanotowanej rok wcześniej. O wzroście wartości skupu ogółem zdecydowało zwiększenie wartości skupionych produktów roślinnych (o 27,1%) i zwierzęcych (o 4,2%). Produkty zwierzęce stanowiły 96,7% ogólnej wartości skupu, natomiast roślinne – pozostałe 3,3%.

Wartość skupu ogółem (w cenach bieżących) w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 5064 zł, co oznacza wzrost o 134 zł (o 2,7%) w porównaniu z poprzednim rokiem.

Tablica 39. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące^a)
 Table 39. Procurement value of agricultural products (current prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			
W milionach złotych In million PLN					
Ogółem Total	5288,2	5542,7	5502,4	104,8	104,9
Produkty roślinne Crop products	144,7	183,9	166,1	127,1	132,3
Produkty zwierzęce Animal products	5143,5	5358,8	5336,3	104,2	104,2
Na 1 ha użytków rolnych w zł Per 1 ha of agricultural land in PLN					
Ogółem Total	4930	5064	5086	102,7	102,7
Produkty roślinne Crop products	135	168	154	124,4	130,5
Produkty zwierzęce Animal products	4795	4896	4932	102,1	102,0

a Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług.
 a Paid to suppliers; excluding VAT.

Rozdział 4

Chapter 4

Ceny w rolnictwie

Prices in agriculture

W województwie podlaskim w 2019 r., podobnie jak w roku poprzednim, zanotowano wzrost cen ziemi w obrocie prywatnym. Przeciętna cena 1 ha gruntów ornych ukształtowała się na poziomie 45,4 tys. zł i była o 8,6% wyższa niż przed rokiem. Ceny ziemi były uzależnione od klasy bonitacyjnej, położenia gruntów oraz jakościowej przydatności do prowadzenia określonych upraw. Za 1 ha gruntów ornych dobrych (pszenno-buraczanych) płacono przeciętnie 68,9 tys. zł (o 13,3% więcej niż w poprzednim roku), średnich (żytnio-ziemniaczanych) – 51,1 tys. zł (o 11,7% więcej niż rok wcześniej) oraz słabych (piaszczystych) – 34,1 tys. zł (o 0,3% więcej niż przed rokiem).

Przeciętna cena zakupu/sprzedaży 1 ha łąki w analizowanym roku ukształtowała się na poziomie 30,5 tys. zł i była o 11,2% niższa niż rok wcześniej. Za 1 ha łąki dobrej płacono 32,4 tys. zł, tj. o 12,2% mniej niż w 2018 r., a za 1 ha łąki słabej – 27,8 tys. zł, czyli o 1,8% więcej niż przed rokiem.

Średnia cena dzierżawy 1 ha gruntu ornego w 2019 r. wyniosła 0,7 tys. zł i przekroczyła cenę z roku poprzedniego o 4,3%. Wydzierżawienie 1 ha łąki kosztowało średnio 0,5 tys. zł, tj. o 17,4% mniej niż rok wcześniej.

Tablica 40. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym

Table 40. Average prices of arable land and meadows in private turnover

Wyszczególnienie Specification	2018	2019		2018	2019	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN	2018=100		za 1 ha w zł per 1 ha in PLN	2018=100	
Zakup/sprzedaż Procurement/sale						
Grunty orne Arable land	41784	45390	108,6	44381	47233	106,4
dobre (klasy I, II, IIIa) good quality (I, II, IIIa class)	60814	68913	113,3	55487	58256	105,0
średnie (klasy IIIb, IV) medium quality (IIIb, IV class)	45719	51052	111,7	45621	48703	106,8
słabe (klasy V, VI) poor quality (V, VI class)	34023	34142	100,3	31663	34625	109,4
Łąki Meadows	34402	30544	88,8	27735	28921	104,3
dobre good quality	36907	32412	87,8	30346	31164	102,7
słabe poor quality	27281	27783	101,8	23236	25435	109,5

Tablica 40. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym (dok.)
 Table 40. Average prices of arable land and meadows in private turnover (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019		2018	2019	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN		2018=100	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN		2018=100
Dzierżawa Lease						
Grunty orne Arable land	644	672	104,3	1132	1232	108,8
dobre (klasy I, II, IIIa) good quality (I, II, IIIa class)	855	950	111,1	1305	1373	105,2
średnie (klasy IIIb, IV) medium quality (IIIb, IV class)	703	721	102,6	1176	1286	109,4
słabe (klasy V, VI) poor quality (V, VI class)	535	535	100,0	784	863	110,1
Łąki Meadows	559	462	82,6	640	706	110,3
dobre good quality	596	501	84,1	684	759	111,0
słabe poor quality	463	250	54,0	544	614	112,9

W 2019 r. w kraju przeciętne ceny zakupu/sprzedaży gruntów ornych i łąk były wyższe niż przed rokiem. Za wydzierżawienie gruntów ornych i łąk również płacono więcej niż w poprzednim roku.

Pomimo obserwowanych zmian cen ziemi rolnej w skali kraju i województwa, nadal przeciętne ceny zakupu/sprzedaży gruntów ornych oraz dzierżawy gruntów ornych i łąk w województwie podlaskim były niższe niż w Polsce, natomiast średnia cena zakupu/sprzedaży łąk w regionie kształtowała się powyżej średniej w kraju.

Dane o **cenach skupu** prezentuje się bez podatku VAT; dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankietowanych na celowo wytypowanych targowiskach.

Średnia cena skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych w województwie podlaskim w 2019 r. wyniosła 64,36 zł za 1 dt i była o 2,5% niższa niż przed rokiem. Ceny wszystkich gatunków zbóż w skupie były mniejsze, zaś na targowiskach uległy zwiększeniu. Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w omawianym roku wyniosła 71,05 zł za 1 dt i była o 2,4% niższa niż przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 94,49 zł, czyli o 12,7% więcej niż w roku poprzednim. W analizowanym roku cena żyta konsumpcyjnego i paszowego w skupie ukształtowała się na poziomie 54,37 zł za 1 dt, tj. o 10,4% niższym od zanotowanego w 2018 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 13,9% i osiągnęła poziom 70,98 zł za 1 dt.

W omawianym roku przeciętna cena skupu ziemniaków wyniosła 31,28 zł za 1 dt i zwiększyła się o 15,1% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej. Średnia cena ziemniaków jadalnych późnych na targowiskach ukształtowała się na poziomie 189,47 zł za 1 dt i była prawie 2-krotnie wyższa niż w poprzednim roku.

Tablica 41. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych
 Table 41. Average procurement prices of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2018	2019				
	miesiące months					
	I–XII	III	VI	IX	XII	
W złotych In PLN						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt Basic grains: consumer and for feed – per dt	66,05	64,36	77,83	75,67	60,01	66,35
w tym: of which:						
pszenicy wheat	72,77	71,05	80,76	77,14	65,06	69,95
żyta rye	60,67	54,37	68,54	67,93	49,63	48,14
jęczmienia barley	68,37	66,24	77,53	63,37	61,05	65,78
Ziemniaki – za 1 dt Potatoes – per dt	27,17	31,28	61,96	198,88	29,93	51,04
Żywiec rzeźny – za 1 kg: Animals for slaughter – per kg:						
wołowy beef	6,79	6,29	6,34	6,08	5,78	6,23
wieprzowy pork	4,47	5,41	4,52	5,69	5,85	6,30
drobiowy poultry	3,67	3,70	3,63	3,59	4,08	3,36
Mleko – za 1 l Milk – per l	1,42	1,42	1,45	1,38	1,37	1,47
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Analogous period of the previous year=100						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych Basic grains: consumer and for feed	108,4	97,5	128,4	118,8	78,1	85,1
w tym: of which:						
pszenicy wheat	111,4	97,6	125,5	113,7	79,0	83,2
żyta rye	112,1	89,6	122,0	122,6	73,4	71,0
jęczmienia barley	110,5	96,9	115,0	96,0	85,7	118,9
Ziemniaki Potatoes	110,7	115,1	88,8	214,7	117,5	82,8
Żywiec rzeźny: Animals for slaughter:						
wołowy beef	111,7	92,7	94,7	93,0	88,3	94,8
wieprzowy pork	88,8	121,1	97,6	122,1	124,7	147,7
drobiowy poultry	103,7	100,8	104,7	98,4	96,9	99,6
Mleko Milk	97,1	99,9	102,8	100,8	99,6	99,7

Tablica 42. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach
 Table 42. Average marketplace prices received by farmers

Wyszczególnienie Specification	2018	2019				
	miesiące months					
	I–XII	III	VI	IX	XII	
W złotych In PLN						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych – za 1 dt: Basic consumer grains – per dt:						
pszenicy wheat	83,82	94,49	99,90	99,89	90,60	86,20
żyta rye	62,32	70,98	74,96	75,45	69,46	64,70
jęczmienia barley	78,92	91,99	96,18	99,22	84,52	86,28
Ziemniaki jadalne ^a – za 1 dt Edible potatoes ^a – per dt	95,57	189,47	150,00	183,00	228,09	196,54
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Analogous period of the previous year=100						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych: Basic consumer grains:						
pszenicy wheat	107,9	112,7	124,5	124,8	103,7	94,0
żyta rye	107,4	113,9	122,5	127,1	103,8	94,6
jęczmienia barley	106,4	116,6	123,5	134,7	101,9	98,1
Ziemniaki jadalne ^a Edible potatoes ^a	120,7	198,3	170,8	241,4	209,1	161,8

a Przeciętne ceny roczne – bez notowań cen ziemniaków wczesnych; od lipca – dla okresów miesięcznych ceny ziemniaków ze zbiorów danego roku.

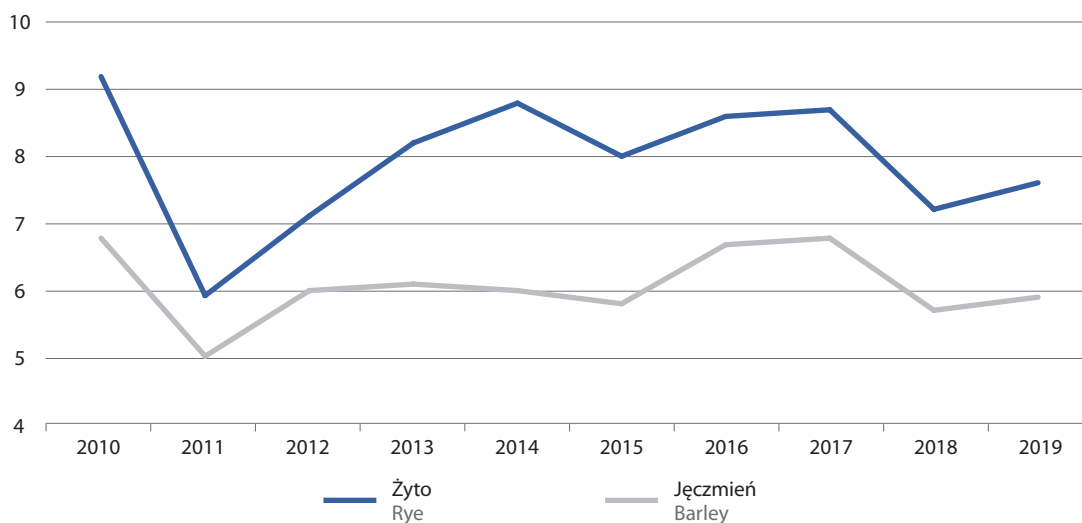
a Average annual prices – excluding quotations of early kinds of potatoes; since July – for month periods the prices of potatoes harvested in a given year.

W 2019 r. województwie podlaskim średnia cena 1 kg żywca wołowego w punktach skupu spadła o 7,3% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej i wyniosła 6,29 zł.

Za 1 kg żywca wieprzowego w skupie w omawianym roku płacono średnio 5,41 zł, czyli o 21,1% więcej niż w 2018 r.

Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta uległa zwiększeniu w odniesieniu do roku poprzedniego. Ukształtowała się ona na poziomie 7,6 wobec 7,2 w 2018 r. Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia w analizowanym roku wyniosła 5,9 wobec 5,7 w 2018 r.

Wykres 17. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
 Chart 17. Procurement prices of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

Przeciętna cena skupu 1 kg żywca drobiowego w 2019 r. wyniosła 3,70 zł, tj. o 0,8% więcej niż przed rokiem.

Za 1 l mleka skupionego z terenu województwa w 2019 r. producenci otrzymywali średnio 1,42 zł, tj. o 0,1% mniej niż w roku poprzednim.

Rozdział 5

Chapter 5

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje (ustaloną szacunkowo):

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłównia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłównia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Przy ustalaniu **produkcji rolniczej w cenach stałych** przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

W 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wartość globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w województwie podlaskim zmniejszyła się o 4,1%, przy czym wartość produkcji roślinnej spadła o 17,0%, natomiast zwierzęcej – o 0,4%.

Wartość końcowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) wytworzonej w województwie w omawianym roku była o 3,6% niższa w odniesieniu do zanotowanej w 2017 r., o czym zdecydował spadek zarówno produkcji roślinnej (o 32,2%), jak i zwierzęcej (o 0,5%).

Na skutek spadku (o 20,0%) produkcji roślinnej i niewielkiego wzrostu (o 0,3%) produkcji zwierzęcej, wartość towarowej produkcji rolniczej w regionie zmalała w ujęciu rocznym o 1,2%.

Tablica 43. Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)
 Table 43. Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2017		2018	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	rok poprzedni=100 previous year=100			
Produkcja globalna Gross output	111,0	111,3	95,9	96,2
roślinna crop	111,5	111,9	83,0	83,3
zwierzęca animal	110,8	111,1	99,6	99,9
Produkcja końcowa Final output	112,1	112,5	96,4	96,8
roślinna crop	122,9	124,7	67,8	67,8
zwierzęca animal	111,1	111,3	99,5	99,8
Produkcja towarowa Market output	108,6	108,6	98,8	99,2
roślinna crop	123,1	122,0	80,0	81,4
zwierzęca animal	107,4	107,6	100,3	100,6

W analizowanym roku udział województwa podlaskiego w krajowej globalnej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 6,8% i w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem wzrósł o 0,2 p.proc. W przypadku produkcji roślinnej wyniósł on 2,9%, a zwierzęcej – 10,1%.

Udział regionu w ogólnopolskiej produkcji towarowej osiągnął 6,5% i był 0,2 p.proc. wyższy niż w 2017 r. W przypadku produkcji roślinnej wyniósł 1,1%, a zwierzęcej – 9,8%.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w województwie podlaskim 19,6% stanowiła produkcja roślinna, natomiast pozostałe 80,4% przypadało na dominującą w regionie produkcję zwierzęcą. Najwyższy udział w wartości wytworzonej produkcji roślinnej miały zboża (które stanowiły 7,7% produkcji globalnej ogółem), a w zwierzęcej – mleko krowie (52,0%).

W ogólnej wartości towarowej produkcji rolniczej w regionie 6,4% stanowiła produkcja roślinna, a 93,6% – produkcja zwierzęca, w której dominowała produkcja mleka krowiego (62,0% produkcji towarowej ogółem).

Tablica 44. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)
 Table 44. Structure of gross and market agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018
	w odsetkach in percent	
Produkcja globalna Gross output		
Ogółem Total	100,0	100,0
Produkcja roślinna Crop output	25,1	19,6
zboża cereals	9,7	7,7
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	5,8	4,7
w tym: pszenica of which: wheat	1,6	1,2
żyto rye	1,0	1,0
jęczmień barley	0,5	0,4
ziemniaki potatoes	3,1	1,5
przemysłowe industrial	0,5	1,2
warzywa vegetables	0,9	0,9
owoce fruit	0,9	0,9
siano łąkowe meadow hay	3,7	2,5
pozostałe others	6,3	4,9
Produkcja zwierzęca Animal output	74,9	80,4
żywiec rzeźny ^a animals for slaughter ^a	26,3	23,4
w tym: of which:		
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	10,5	8,9
cielęta calves	0,5	0,2
trzoda chlewna pigs	6,2	6,7
drób poultry	9,0	7,4
przyrost stada (podstawowego i obrotowego) increase in herd (basic and working)	1,4	0,5
mleko krowie cows' milk	44,6	52,0
jaja kurze hen eggs	2,1	2,3
obornik manure	0,0	1,8
pozostałe others	0,5	0,4

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
 a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Tablica 44. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (dok.)

Table 44. Structure of gross and market agricultural output (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018
	w odsetkach in percent	
Produkcja towarowa Market output		
Ogółem Total	100,0	100,0
Produkcja roślinna Crop output	8,8	6,4
zboża cereals	3,4	2,7
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	2,7	2,1
w tym: pszenica of which: wheat	1,1	0,6
żyto rye	0,8	0,8
jęczmień barley	0,1	0,1
ziemniaki potatoes	2,8	1,0
przemysłowe industrial	0,5	0,5
warzywa vegetables	1,0	1,0
owoce fruit	0,9	0,9
pozostałe others	0,2	0,3
Produkcja zwierzęca Animal output	91,2	93,6
żywiec rzeźny ^a animals for slaughter ^a	33,4	28,7
w tym: of which:		
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	13,8	11,0
cielęta calves	0,3	0,2
trzoda chlewna pigs	6,8	7,5
drób poultry	12,2	9,7
mleko krowie cows' milk	54,7	62,0
jaja kurze hen eggs	2,4	2,5
pozostałe others	0,7	0,4

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Uwagi ogólne

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do której są zaliczane.
2. Dane zostały przedstawione dla rolnictwa ogółem oraz gospodarstw indywidualnych (gospodarstw rolnych osób fizycznych).
3. **Gospodarstwo rolne** – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą. Do działalności rolniczej zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa, czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

4. Wielkość **produkcji roślinnej** obliczono na podstawie:
  - wyników reprezentacyjnego czerwcowego badania rolniczego (R-CzBR) lub powszechnych spisów rolnych – w zakresie powierzchni zasiewów,
  - wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS,
  - sprawozdań statystycznych z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek z udziałem mienia sektora prywatnego i publicznego.
5. Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie waga jest powierzchnią danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).
6. **Produkcję ziemniaków, warzyw i truskawek** ujęto łącznie z produkcją z działek pracowników gospodarstw państwowych i członków gospodarstw spółdzielczych.
7. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich zestawiono **według siedziby użytkownika**, tzn. miejsca zamieszkania użytkowników gospodarstw indywidualnych bądź miejsca lokalizacji zarządu w przypadku pozostałych gospodarstw, bez względu na miejsce położenia gruntów.
8. Do wyliczeń **wskaźników natężenia na jednostkę powierzchni użytków rolnych** przyjęto użytki rolne według stanu w czerwcu; w 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

9. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
10. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następujących publikacjach Urzędu Statystycznego.
11. Ze względu na zaokrąglenia danych (w tym zaokrąglenia automatyczne zastosowane w procesie uogólnienia danych z próby w badaniach reprezentacyjnych), w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Dane te są poprawne pod względem merytorycznym.

General notes

1. Information on agricultural production presented herein has been compiled with the use of the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities irrespective of their section in NACE rev.2 (PKD 2007), which they are included in.
2. Data have been presented for agriculture (grand total) as well as for private farms (agricultural holdings used by natural persons).
3. **An agricultural holding** – a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and conducts agricultural activity. An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock in a farm, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, fur animals, wild animals kept for slaughter, and bees, as well as activity of maintaining agricultural land, no longer used for production purposes, in accordance with cultivation principles and with respect for environment protection requirements (according to the norms).

A private farm is an agricultural holding used by a natural person. Private farms include:

  - holdings with the area of 1 ha or more of agricultural land,
  - holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) on a significant (determined by the appropriate thresholds) scale, including special branches of agricultural activities.

A holder is understood as either a natural person, a legal person or an organisational unit without legal personality, actually using the land, regardless of whether as an owner or a leaseholder, or using the land in any other respect, irrespective of whether the land constituting the farm is situated in one or in several gminas.
4. **Crop output value** was calculated on the basis of:
  - June sample farm survey results (R-CzBR) or agricultural censuses – on sown area,
  - sample survey results on crop production as well as CSO experts opinions;
  - statistical reports of the state farms, agricultural production cooperatives and companies with private and public property share.
5. **Yield** is understood as a number of weight units (dt) of particular agricultural product harvested from the area unit (ha). Yield estimation consists of calculation of average yields as a weighted average, where the weight is the area of given cultivation. During the calculation, area of high and low yields as well as area which did not get in the crop (because of hailstorm, flood, etc.) have been taken into consideration.
6. **Production of potatoes, vegetables and strawberries** comprises also their production from plots of land belonging to state farms employees and to members of agricultural production co-operatives.
7. Data on land use, sown area and livestock have been presented by **the residence of the agricultural holding user**, i.e. by the residence of a private farm user or, in the case of other agricultural holdings, by the management head office, irrespective of the location of land.
8. **Intensity ratios per unit of agricultural land area** have been calculated on the basis of agricultural land area as of June; in 2010 – on the Agricultural Census.
9. **Relative numbers (indices, percentages)** have been, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

10. Selected information for the last year have been presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.
11. Due to the rounding of data (including automatic rounding performed in the in the sample data aggregation process), in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total". Data are correct in terms of content.

Aneks

Appendix

I. Rolnictwo w województwie podlaskim na tle kraju i pozostałych województw w 2019 r.

I. Agriculture in Podlaskie Voivodship against the background of the country and other voivodships in 2019

Wyszczególnienie	Użytki rolne ^a w gospodarstwach rolnych Agricultural land ^a in agricultural holdings		Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych posiadających użytki rolne ^a Average area of agricultural land in agricultural holdings with agricultural land ^a		Plony z 1 ha Yields per 1 ha						Bydło ^a na 100 ha użytków rolnych Cattle ^a per 100 ha of agricultural land	
					zboża podstawowe łącznie z mieszankami zbożowymi basic cereals including mixed grains		ziemniaki ^f potatoes ^f		rzepak i rzepik rape and turnip rape			
	w tys. ha in thousand ha	lokata place	w ha in ha	lokata place	w dt in dt	lokata place	w dt in dt	lokata place	w dt in dt	lokata place	w szt. in heads	lokata place
POLSKA	14689,5	.	10,45	.	35,2	.	214	.	27,1	.	43,3	.
Dolnośląskie	912,0	8	16,08	6	42,9	2	212	8	26,7	9	11,7	16
Kujawsko-pomorskie	1033,3	5	15,97	7	38,3	7	199	11	26,6	11	50,7	4
Lubelskie	1454,1	3	8,43	11	38,6	6	195	13	26,1	12	26,8	11
Lubuskie	401,4	15	19,60	3	31,3	12	188	15	24,1	15	20,6	13
Łódzkie	987,3	6	7,82	12	28,6	15	228	4	26,7	10	50,0	6
Małopolskie	570,9	12	4,07	16	34,7	9	205	9	28,9	3	30,1	9
Mazowieckie	1991,7	1	9,15	10	28,8	14	215	6	28,8	4	61,4	2
Opolskie	517,2	13	19,25	4	50,0	1	247	2	28,3	5	24,5	12
Podkarpackie	579,1	11	4,44	15	33,0	10	219	5	25,4	13	12,8	14
Podlaskie	1094,5	4	14,05	9	26,3	16	196	12	31,0	1	94,1	1
Pomorskie	757,2	10	19,06	5	40,5	4	286	1	29,6	2	29,0	10
Śląskie	362,3	16	6,72	13	35,4	8	162	16	27,0	8	35,6	7
Świętokrzyskie	467,0	14	5,60	14	29,2	13	205	10	22,7	16	34,0	8
Warmińsko-mazurskie	945,4	7	21,97	2	38,7	5	215	7	28,1	6	50,3	5
Wielkopolskie	1760,0	2	14,31	8	32,8	11	192	14	25,3	14	59,4	3
Zachodnio-pomorskie	856,1	9	29,23	1	41,6	3	240	3	27,4	7	12,6	15

a Stan w czerwcu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; łącznie z tłuszczem w przeliczeniu na czysty składnik. e Rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. f Łącznie z produkcją w ogrodach przy a As of June. b It concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight 30th June 2019. f Including production in kitchen gardens.

Trzoda chlewna ^a na 100 ha użytków rolnych Pigs ^a per 100 ha of agricultural land		Produkcja żywnca rzeźnego na mięso ^b na 1 ha użytków rolnych w 2018 r. Production of animals for slaughter in terms of meat ^b per 1 ha of agricultural land in 2018		Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w 2018 r. Cow's milk production per 1 ha of agricultural land in 2018		Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w 2018 r. Average annual quantity of milk per cow in 2018		Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych (ceny bieżące ^c) Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land (current prices ^c)		Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych ^d na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2018/19 ^e Consumption of mineral or chemical fertilizers ^d per 1 ha of agricultural land in 2018/2019 farming year ^e		Specification
w szt. in heads	lokata place	w kg in kg	lokata place	w l in l	lokata place	w l in l	lokata place	w zł in zł	lokata place	w kg in kg	lokata place	
73,4	.	374,1	.	939	.	5747	.	4466	.	129,7	.	POLAND
20,4	16	132,7	16	214	15	4520	11	2571	13	156,8	3	Dolnośląskie
103,0	3	385,8	6	955	6	6568	1	4744	5	171,7	2	Kujawsko- pomorskie
29,4	12	185,8	14	550	10	5603	7	2996	12	152,3	4	Lubelskie
33,0	10	344,0	9	279	14	3477	16	3125	11	92,4	14	Lubuskie
113,4	2	408,7	5	1035	5	5614	6	4542	6	133,7	7	Łódzkie
21,9	15	213,8	13	564	9	3870	14	1948	15	90,3	15	Małopolskie
55,8	7	536,7	3	1408	2	5932	5	6454	2	111,4	10	Mazowieckie
60,0	5	237,0	11	595	8	6558	2	3889	9	188,8	1	Opolskie
22,3	14	151,8	15	328	13	4099	13	1673	16	83,3	16	Podkarpackie
29,2	13	252,7	10	2643	1	6187	4	5064	3	106,1	11	Podlaskie
101,9	4	448,6	4	484	12	5027	10	4859	4	147,2	5	Pomorskie
54,9	8	578,2	2	682	7	5558	8	3942	8	126,2	9	Śląskie
38,8	9	346,6	8	502	11	4343	12	3321	10	101,2	12	Świętokrzyskie
56,7	6	360,6	7	1196	3	5383	9	4540	7	97,3	13	Warmińsko- mazurskie
222,5	1	665,4	1	1058	4	6535	3	7171	1	144,3	6	Wielkopolskie
29,4	11	234,1	12	183	16	3718	15	2559	14	127,0	8	Zachodnio- pomorskie

czami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. c Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług. d Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi; domowych.

c Paid to suppliers; excluding VAT. d Including mixed fertilizers; in terms of pure ingredient. e The 2018/19 farming year covers the period from 1st July 2018 to

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie

II. Trends and major economic and production results in agriculture

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^a w tys. Agricultural holdings (as of June) ^a in thousands	84,1	92,8	80,9	79,1	.	.	81,2	.	.	.
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	84,0	92,7	80,8	79,0	.	.	81,1	.	.	.
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych (stan w czerwcu) ^a w tys. ha Agricultural land area ^a in agricultural holdings (as of June) in thousand ha	1057,0	1058,6	1083,4	1074,1	1078,0	1058,3	1094,0	1064,1	1072,7	1094,5
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1037,7	1043,3	1068,7	1058,2	1063,0	1042,6	1074,1	1050,4	1059,8	1081,8
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^a w %: Share in total sown area ^a (as of June) in %:										
zbóż podstawowych basic cereals	44,0	43,3	39,4	37,3	37,4	37,7	35,4	36,3	38,0	42,1
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	43,6	43,0	39,0	36,9	37,1	37,4	35,1	36,1	37,8	42,0
ziemniaków ^b potatoes ^b	2,8	2,8	1,9	3,8	1,6	1,8	1,2	2,5	1,0	2,2
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	2,9	2,9	1,9	3,8	1,6	1,8	1,2	2,5	1,0	2,2
roślin przemysłowych ^c industrial plants ^c	1,6	1,4	1,4	1,6	1,8	1,8	2,1	2,5	3,0	2,4
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	2,0	2,2	2,8	2,2
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:										
zbóż podstawowych basic cereals	29,0	25,9	29,1	28,6	31,9	27,9	28,1	30,4	24,2	26,9
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	29,0	25,6	28,7	28,3	31,5	27,4	27,8	30,0	24,1	26,6
ziemniaków ^b potatoes ^b	206	202	210	190	224	163	221	260	270	196
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	206	202	210	190	224	162	221	260	270	196
rzepaku i rzepiku of rape and turnip rape	23,9	26,4	28,0	31,6	32,2	28,7	25,8	32,9	26,6	31,0
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	23,9	26,5	26,5	31,4	31,5	27,2	25,5	32,5	27,0	30,5
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{ade} na 100 ha użytków rolnych Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{ade} per 100 ha of agricultural land	76,4	79,5	75,5	78,2	77,3 ^f	78,6 ^f	74,9	82,3 ^g	82,2 ^g	81,1 ^g
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	77,4	80,3	76,3	79,0	78,1 ^f	79,4 ^f	75,9	83,1 ^g	82,9 ^g	81,8 ^g

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych. c Buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), konopie i tytoń. d Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0. e Trzoda chlewna w latach: 2011, 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. f Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. g Do obliczeń przyjęto stan koni z 2016 r.

a In 2010 data of the Agricultural Census. b Including the area and production in kitchen gardens. c Sugar beets, rape, turnip rape, flax (including oil-flax), hemp and tobacco. d The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0. e Pigs in 2011, 2012 and 2013 – as of the end of July. f For the calculation we use the horse stocks of 2013. g For the calculation we use the horse stocks of 2016.

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (dok.)

II. Trends and major economic and production results in agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^a w % Share of cows in cattle stocks (as of June) ^a in %	52,0	48,8	51,1	49,1	47,5	48,3	46,2	45,5	45,5	44,4
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	52,1	48,8	51,1	49,1	47,5	48,3	46,2	45,5	45,4	44,4
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{ae} w % Share of sows in pig stocks (as of June) ^{ae} in %	9,4	8,5	9,4	9,1	8,7	8,2	8,4	8,0	7,2	7,0
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	9,3	8,5	9,3	9,0	8,5	8,1	8,4	7,8	7,1	6,9
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^h na 1 ha użytków rolnych w kg Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^h per 1 ha of agricultural land in kg	196,1	191,6	176,6	200,0	208,4	221,4	224,4	257,3	252,7	.
Produkcja mleka krowiego w l: Production of cows' milk in l:										
na 1 ha użytków rolnych per 1 ha of agricultural land	1863	2076	2097	2198	2195	2424	2362	2567	2643	.
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	1894	2102	2121	2227	2221	2456	2402	2598	2671	.
na 1 krowę per cow	4105	4754	4914	5143	5251	5673	5872	6090	6187	.
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	4104	4752	4912	5142	5250	5677	5875	6093	6186	.
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^a na 100 ha użytków rolnych w szt. Agricultural tractors (as of June) ^a per 100 ha of agricultural land in units	9,6	.	.	9,8	.	.	10,1	.	.	.
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	9,7	.	.	9,9	.	.	10,2	.	.	.
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{ai} na 1 ha użytków rolnych w kg Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{ai} per 1 ha of agricultural land in kg	106,2	95,3	99,5	97,6	115,7	88,7	95,1	109,6	124,0	106,1
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	105,9	94,0	98,6	97,3	115,1	87,9	94,7	109,1	123,8	105,8

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Trzoda chlewna w latach: 2011, 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. h Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. i Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17, 2017/18, 2018/19; lata gospodarcze obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.).

a In 2010 data of the Agricultural Census. e Pigs in 2011, 2012 and 2013 – as of the end of July. h Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horse-flesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. i Concerns respectively the: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17, 2017/18 and 2018/19 farming years; farming years cover the period from 1st July to 30th June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1st July 2018 to 30th June 2019).